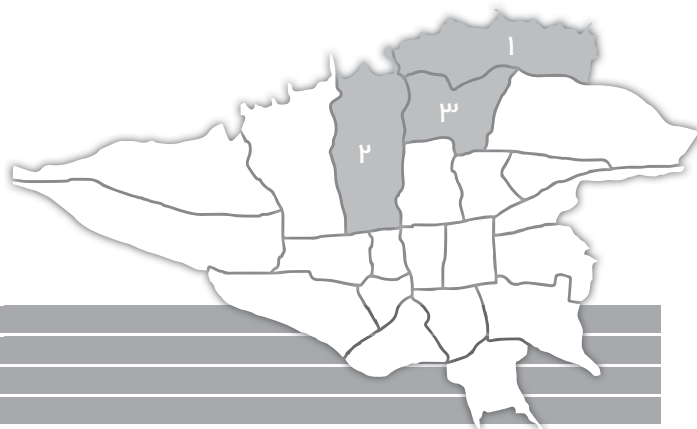

اهالی محله درب دوم
از مشکلات نبود میدان میوه و تره بار در محله می گویند

کی میره این همه راهو؟!

اگر چه کمبود میدان میوه و تره بار در محله های منطقه ۳ برای شهروندان مشکل ساز شده است اما اهالی محله قدیمی درب دوم بیش از دیگر محله های این منطقه با مشکلات نبود میدان میوه و تره بار دست و پنجه نرم می کنند. وجود کوچه های پلکانی پر شمار، مسیر طولانی و پرهزینه تا نزدیک ترین میدان تره بار...

شنبه
۵ مهر ۱۳۹۹
سال شانزدهم / شماره ۷۷۱
صفحه ۱۶

عکس : محمد عباس نژاد

اهالی فرحزاد از وضعیت نامناسب پل قدیمی محله در اثر سیلاب های متعدد می گویند خوشمرام را دریابید

صفحه ۴

«محمدرضا امیرصادقی» و «رژوان سنجابی»
زوج عروسک ساز و عروسک گردان:

جای عروسک در شهر خالی است

اتاقی با قفسه چوبی که در آن پر است از صورتک های
اسفنجی که نه دهان دارند و نه چشم. کاغذ الگو، دوک
الیاف های زرد و نارنجی تند و قرمز دانه اناری...
صفحه ۱۱

گفت و گو با معماری که دغدغه اش جان بخشیدن دوباره
به بناهای قدیمی و تاریخی است

«خانه خرمالو» غرق نور و زندگی

علاقه به بناهای قدیمی و جان بخشیدن به معماری خانه های قدیمی
مهم ترین انگیزه بود تا «سروناز امتیازی» سراغ خرید خانه ای در قلهک برون
و با بازسازی آن فضایی دلنشین برای زندگی و کار فراهم کند.
صفحه ۷

۱۸۱۹
جهت کسب اطلاعات بیشتر و سفارش آگهی
با نزدیکترین دفتر قبول آگهی تماس بگیرید
شرح در صفحه ۳

با تبلیغات در هلمشهری
درست به هدف بزنید

آنتنر یک

افتتاح ایستگاه مترو برج میلاد؛ به زودی

ایستگاه مترو برج میلاد با هدف ارائه تسهیلات حمل‌ونقل عمومی در شهر به شهروندان و گردشگران در مهرماه افتتاح می‌شود. «علی امام» مدیرعامل شرکت مترو درباره بهره‌برداری از ایستگاه مترو برج میلاد در خط ۷ واقع در منطقه ۲ به خبرنگار همشهری محله گفت: «از اولویت‌های ما طی ۶ ماهه دوم سال بهره‌برداری از ۴ ایستگاه مترو در پایتخت است. ایستگاه برج میلاد در خط ۷ نخستین ایستگاهی است که به شهروندان خدمت‌رسانی خواهد کرد. طول خط ۷ مترو تهران ۲۷ کیلومتر است و ۲۲ ایستگاه دارد که تاکنون قریب به ۲۲ کیلومتر و ۱۱ ایستگاه آن به بهره‌برداری رسیده است.» وی از نقش این ایستگاه و کاهش ترافیک در بزرگراه‌های اطراف

قطع زنجیره کرونا با آموزش‌های شهروندی

برای پیوستن به این انجمن و کسب اطلاعات بیشتر می‌توانند با دبیرخانه ترویج کار داوطلبانه به شماره ۲۲۴۷۵۴۷۱ تماس بگیرند.

توانمندسازی راه مقابله با بحران

طرح‌های آموزشی مدیریت بحران با هدف توانمندسازی و ایجاد آمادگی شهروندان در مواقع خطر و مدیریت بحران در محله‌های منطقه ۲ اجرا می‌شود. «علی طهماسبی» مدیر روابط عمومی شهرداری منطقه ۲ گفت: «این طرح با هدف ارتقای آمادگی شهروندان برای مواجهه با خطرات و حوادث غیرمنتظره در محله‌ها اجرا می‌شود. طرح‌های آموزشی در آبخش برگزار کارگاه‌های آموزشی و تولید و توزیع محتوای آموزشی طراحی شده است. اطفای حریق، کمک‌های اولیه و چگونه کرونا را به خانه نبریم به‌صورت مجازی و حضوری با رعایت فاصله‌گذاری اجتماعی و دستورالعمل‌های بهداشتی درسه‌های محله در نواحی نه‌گانه منطقه ۲ در حال برگزاری است.»

راه‌اندازی موبک سلامت در منطقه ۳

خدمات بهداشتی رایگان به شهروندان برای پیشگیری از شیوع ویروس کرونا و ارتقای سلامت عمومی در محله‌ها تا اربعین در موبک منطقه ۳ ارائه می‌شود. «کاظم کمالی‌نسب» معاون امور اجتماعی و فرهنگی شهردار منطقه گفت: «موبک سلامت با هدف حمایت و حفظ سلامتی شهروندان و افزایش ایمنی و خودمراقبتی از دهه نخست محرم در محله اختیاریه برپا شده است. در این موبک علاوه بر اجرای برنامه‌های فرهنگی و مناسبتی، بسته‌های بهداشتی رایگان به هنر و گرایش جوانان به هنر وارد نشود.»

برپایی نمایشگاه تاریخ آتش‌نشانی پایتخت

نمایشگاه «تاریخ آتش‌نشانی در تهران» در سکوی باز برج میلاد برپا شده است. به گزارش خبرنگار همشهری محله، در این نمایشگاه تعدادی عکس قدیمی از زمان تأسیس نخستین پایگاه آتش‌نشانی در تهران تا امروز و تعدادی از ابزار آلات مرتبط با آتش‌نشانی در سکوی دید باز برج میلاد به نمایش درآمده است و جمعی از مربیان

برج میلاد گفت و افزود: «این ایستگاه به دلیل وجود برج میلاد، بیمارستان میلاد و دانشگاه علوم پزشکی ایران و حجم بالای جمعیت بی‌شک یکی از پرمسافرترین ایستگاه‌های پایتخت طی شبانه‌روز خواهد بود. بنابراین راه‌اندازی این ایستگاه در کاهش ترافیک بزرگراه‌های اطراف و رفع مشکل جای پارک خودرو نقش بسزایی دارد.» مدیرعامل شرکت مترو افزود: «این خط مترو ۶ ایستگاه در منطقه ۲ پایتخت دارد که شامل ایستگاه‌های تربیت مدرس، بوستان گفت‌وگو، برج میلاد، میدان صنعت، شهید داهمان و میدان کتاب است. با راه‌اندازی ایستگاه مترو برج میلاد در مهرماه، ایستگاه‌های شهید داهمان، میدان کتاب و بوستان گفت‌وگو سال آینده به بهره‌برداری خواهد رسید.»

چهره

هدرین بدل واردا» کارآفرین: هنرمندان در شرایط کرونایی نیاز به حمایت دارند

ویرترین زیبای آثار هنری‌اش در بدو ورود به باغ‌موزه هنر ایرانی نظر هر تازه واردی را به خود جلب می‌کند. «هدرین بدل واردا» سال‌هاست که در رشته هنری طراحی طلا و جواهر فعالیت آموزشی و تولید محصولات صنایع‌دستی دارد و تاکنون بیش از ۱۰ نمایشگاه گروهی و انفرادی برگزار کرده است. او می‌گوید: «حدود ۸ سال آموزش هنر طراحی زیورات را در مدرسه آلمانی‌ها و ۲ سال هم در مدرسه فرانسوی‌ها برعهده داشتم و ۳،۲ سالی بود که به دلیل حجم سفارش‌ها و تولید از آموزش به‌علاقه‌مندان این رشته به‌صورت آزاد غافل شده بودم اما کرونا باعث شد دوباره آموزش را آغاز کنم و این دوره از آموزش‌ها در فضای باز باغ‌موزه و با رعایت پروتکل‌های بهداشتی در حال برگزار است.» او می‌گوید: «شرایط کرونایی عرصه را برای فعالیت هنری ما هنرمندان تنگ کرده. انتظار داریم هنرمندان این شرایط را به هنر و گرایش جوانان به هنر وارد نشود.»

گر امیداشت چهلمین سالگرد دفاع‌مقدس در منطقه ۳

برنامه‌های ویژه تلویزیونی و رادیویی به مناسبت چهلمین سالگرد گرامیداشت حماسه دفاع‌مقدس با مشارکت موزه انقلاب اسلامی و دفاع‌مقدس به‌صورت صوتی و تصویری تا پایان هفته دفاع‌مقدس از شبکه‌های مختلف صدا و سیما پخش می‌شود. «علی‌اصغر جعفری» مدیرعامل موزه انقلاب اسلامی و دفاع‌مقدس با بیان این خبر گفت: «پیش از ۴۰ فیلم کوتاه، مستند و برنامه‌های رادیویی و تلویزیونی، برنامه‌های تلویزیونی سرزمین، هفت نشان، مدافعان دیروز تا امروز، مادران سرزمین مادری و مسابقه رادیویی رادیو ایران بخشی از برنامه‌های موزه در هفته دفاع‌مقدس است.» وی افزود: «نمایشگاه اقتدار ۴۰ با شعار ما قوی هستیم با تبیین نقش و عملکرد هریک از نهادهای لشکری و کشوری به دلیل قطع زنجیره کرونا به‌صورت مجازی از ۲ تا ۹ مهر ماه در سایت موزه به نشانی eghtedar40.ir برپاست.»

نصب دستگاه‌های هوشمند خوددریافت پسماند

دستگاه خوددریافت پسماند با هدف تشویق و ترغیب شهروندان به تفکیک پسماند خشک از مبدأ در شمال تهران نصب شد. «مانی جعفریان» معاون خدمات شهری و محیط‌زیست شهردار منطقه یک گفت: «برای کاهش تولید پسماند و حفظ محیط‌زیست شهروندان می‌توانند هنگام خرید از میادین میوه و تره‌بار ولنجک و شهید لواسانی، پسماندهای تفکیک شده را افزود: «شهروندان با تحویل پسماندهای خشک مثل پلاستیک، شیشه و... به این دستگاه به اندازه ارزش ریالی آنها اعتبار دریافت می‌کنند که به‌صورت قبض در اختیار مشتریان قرار می‌گیرد و می‌توانند از میادین میوه و تره‌بار خرید کنند.» معاون خدمات شهری و محیط‌زیست شهردار منطقه یک گفت: «در همین زمینه تاکنون ۳ دستگاه تغذیه حیوانات شهری در بوستان‌های نیاوران، جمشیدیه و قیطریه با استفاده از مواد بازیافتی نصب شده است. به این شکل که در ازای پسماندهای خشکی که داخل دستگاه انداخته می‌شود از طرف دیگر برای حیوان‌ها در ظرف غذا ریخته می‌شود. این دستگاه‌ها به‌صورت خودکار با نظارت مستمر، شارژ و مواد بازیافتی داخل آنها جمع‌آوری می‌شود.»

میز خبر

۸۵

عنوان رمان چاپ سنگی در کتابخانه ملی نگهداری می‌شود. سازمان اسناد و کتابخانه ملی ایران نسخ خطی و رمان چاپ سنگی و نمایشنامه‌هایی را که اغلب ترجمه‌هایی از زبان فرانسه دارند در آرشیو نگهداری می‌کنند.

۱

محله منطقه یک به طرح محله دوستدار کودک پیوست. محله زعفرانیه از نظر ظرفیت‌های زیرساختی و مشارکت شهروندی به‌عنوان محله پیشنهادی در اجرای این طرح انتخاب شد. در این طرح به امنیت، رفاه و زیست شهری کودکان در شهر توجه شده است.

۲۵

برنامه ویژه به مناسبت گرامیداشت سالگرد دفاع‌مقدس در منطقه ۲ در حال برگزاری است. نمایشگاه «عطر خاک» در بازارچه سنتی ستارخان، نمایشگاه نقش بانوان در دفاع‌مقدس در ستارخان و برنامه‌های متنوع فرهنگی و هنری در محله‌های این منطقه تا پایان هفته دفاع‌مقدس اجرا می‌شود.

آخر ویژه

بازار جدید میوه و تره‌بار شهرک قدس افتتاح شد

بازار میوه و تره‌بار شهرک قدس در ۶۶۱ مترمربع مساحت در فاز ۶ شهرک قدس راه‌اندازی شد. «سید سعید راد» مدیرعامل سازمان مدیریت میادین شهرداری تهران از آمادگی ارائه خدمات به شهروندان در این محله خبر داد و گفت: «این بازار نزدیک ۵۳ دهه با ساختار قدیمی و نامناسب فعالیت داشت. در مدت کمتر از ۸ ماه مراحل ساخت‌وساز بازار جدید، انجام و با هدف خدمت‌رسانی بهتر و بیشتر به شهروندان و پاسخگویی مطالبات آنها با استانداردهای روز آماده ارائه خدمات شد.»

«تصویر مقدس»

در باغ‌موزه هنر ایرانی

نمایشگاه عکس گروهی با عنوان «تصویر مقدس» با هدف ترویج فرهنگ ایثار و شهادت در گالری پردیس باغ‌موزه هنر ایرانی برپاست. «میرعباس مفر» مدیر باغ‌موزه هنر ایرانی گفت: «در این نمایشگاه با مشارکت انجمن عکاسان انقلاب و دفاع مقدس، ۲۵ تابلو عکس از عکاسان دفاع‌مقدس به نمایش درآمده است. مرحوم رسول ملاقلی‌پور، سعید صادقی، سیف‌الله‌شخی، سعید فراتصه، اسعد نقشبندی، مرتضی اکبری، جاویدالاکثر-کاظم اخوان، یعقوب راهواره، منوچهرقلچگی، داریوش گودرزی کیا، مهرداد ارشادی و مهدی جمشیدی عکاسانی هستند که آثارشان تا هفتم مهر ماه به نمایش گذاشته شده است.» علاقه‌مندان برای کسب اطلاعات بیشتر می‌توانند با شماره ۲۲۲۹۱۰۹۰ تماس بگیرند.

غرب	شرق
www.Rahnama.com آزادی ۶۶۸۵۷۹۶۴ آیت الله العظمی ۴۴۰۷۴۰۳۳ بلوار فردوس ۴۴۰۵۱۳۱۷ پونک ۴۴۴۴۵۷۷۷ توحید ۶۶۹۴۰۵۳۸ تهرانسر ۴۴۵۶۱۳۳۳ دهکده المپیک ۴۴۱۴۶۶۳۳ جلال آل احمد ۸۸۲۶۵۵۳۳ جنت آباد ۴۴۴۷۲۷۱۲ ستارخان ۴۴۲۱۶۶۸۹ سعادت آباد ۸۸۰۳۲۷۷۱ شهران ۴۴۳۳۵۹۶۶ شهرک اکباتان ۴۴۶۶۵۹۴۹ شهرک غرب ۸۸۳۷۲۷۷۱ شهرک قدس ۴۴۰۷۹۰۰۵ فرحزاد ۲۲۰۶۱۸۷۷ فلکه اول شهران ۴۴۳۳۵۹۶۵ فلکه دوم صادقیه ۴۴۰۷۹۰۰۶ میدان المپیک ۴۴۱۴۶۶۳۳ نواب ۶۶۶۳۰۹۰۳ هاشمی ۶۶۳۷۹۱۵۱	افسریه ۳۳۸۰۸۰۶۹ بلوار پروین ۷۷۲۹۸۴۵۱ پیروزی ۳۳۷۹۳۰۲۳ تهرانپارس ۷۷۸۸۸۷۷۷ تهران نو ۷۷۹۰۲۶۴۶ حکیمیه ۷۷۳۰۷۸۳۰ خاوران ۳۳۸۳۹۲۰۲ سه راه افسریه ۳۳۸۰۸۸۸۴ رسالت ۲۲۵۳۲۴۴۷ فرجام ۷۷۲۰۷۹۳۳ قنات کوثر ۷۷۳۱۷۰۰۰ مجیدیه ۲۲۵۰۱۸۷۹ میدان امام حسین ۷۷۵۰۰۵۸۳ نارمک ۷۷۹۴۴۴۴۷ نبرد ۳۳۶۹۶۰۶۰ نظام آباد ۷۷۸۴۴۰۱۴ نیروی هوایی ۷۷۹۸۰۹۷۰
شمال	جنوب
آرژانتین ۸۸۷۵۳۴۰۱ آفریقا ۲۲۰۳۴۴۴۱ اقدسیه ۲۲۶۹۸۲۶۱ اندرزگو ۲۲۴۰۹۵۷۱ پارک ملت ۲۲۰۴۷۹۳۱ پارک وی ۲۲۰۲۰۴۵۰ پاسداران ۲۲۸۵۱۱۰۰ تجربش ۲۲۲۱۸۸۱۲ دولت ۲۲۶۱۴۴۴۳ شریعتی شمال ۲۲۸۵۲۶۰۰ فاطمی ۸۸۷۴۳۹۹۰ سهروردی ۳۳۵۰۳۵۲۵ سهروردی شمالی ۸۸۷۵۶۶۶۱ سید خندان ۲۲۸۴۸۱۹۱ شریعتی ۸۸۴۳۵۷۶۹ شهید بهشتی ۸۸۷۵۵۳۳۰ شهید مطهری ۸۸۹۰۳۵۵۶ طالبانی ۸۸۸۰۲۵۵۴ لواسانات ۲۶۵۵۱۴۹۰ کرج ۷۶۳۴۰۳۴۴ ورامین ۳۶۲۷۸۵۴۵	امیریه ۵۵۳۷۵۰۴۱ خراسان ۳۳۵۲۲۱۸۶ خرانه بخارایی ۵۵۰۵۰۱۰۰ دولت آباد ۳۳۷۶۷۵۱۶ سه راه آذری ۵۵۷۳۳۴۳۵ شوش ۵۵۰۵۰۴۲۴ شهری ۵۵۹۵۱۲۶۹ عبدل آباد ۵۵۸۶۳۲۶۴ کارگر جنوبی ۵۵۶۵۱۰۲۴ مولوی ۵۵۸۱۷۴۰۸ مهرآباد ۶۶۲۸۷۶۱۹ نازی آباد ۵۵۰۷۹۴۰۲ وحدت اسلامی ۵۵۸۱۵۵۰۲ یافت آباد ۶۶۶۲۱۹۰۱ بهشت زهرا ۰۹۳۰۱۱۰۱۸۱۹
حومه تهران	
اسلامشهر ۵۶۱۴۹۴۰۰ دماوند ۷۶۳۴۰۳۴۴	
شبانه روزی	
تلفن پذیرش آگهی ۱۸۱۹	

سیلاب در کمین پل قدیمی

سربالایی تند خیابان امامزاده داود(ع) ما را به پل خوشمرام و حاشیه رودخانه فرحزاد در شرقی ترین بخش این محله می‌رساند. پلی قدیمی و خاطره‌انگیز که بیش از چند دهه در مسیر زائران امامزاده داود(ع) و باغداران فرحزادی قرار داشته هنوز هم مورد استفاده اهالی فرحزاد است. اما این پل کهنسال که نامش را از نام یکی از زمین‌داران خوشنام فرحزاد گرفته در مقاطع مختلفی از سال به نگرانی شماره یک همسایه‌ها و اهالی هر دو سوی رودخانه تبدیل می‌شود. تابلوی قرمز رنگی که در ورودی این پل کم‌عرض نصب شده، گویای همه چیز است. اگرچه تابلوی نونوار کنار پل خطر سیل را در روزهای طغیان رودخانه به رهگذران، عابران پیاده و ساکنان حاشیه رودخانه گوشزد می‌کند ولی این خطر بیش از هر چیز در کمین این پل قدیمی فرحزاد نشسته است. دسترسی به بستر رودخانه برای نگاه دقیق‌تر به وضعیت استحکام پل خوشمرام کار چندان دشواری نیست. بهار امسال سیل قسمتی از سنگچین حاشیه رودخانه را تخریب کرده و از بن‌بست خوشمرام راهی به بستر رودخانه باز شده است. از بستر رودخانه، اسکلت چوبی پل خوشمرام که بیش از چند دهه قدمت دارد و زیر اسکلت فلزی پل قرار گرفته است خوندنمایی می‌کند. «علی طالبی» از اهالی محله فرحزاد، سنگچین‌های تخریب شده حاشیه رودخانه را نشان می‌دهد و می‌گوید: «مسئله قسمتی از سنگچین بالادست پل را خراب کرد و حتی بخشی از دیواره هم به‌طور کامل تخریب شد. اما جریان شدید آب، زیر سنگچین نزدیک پل هم حفزه‌های زیادی ایجاد کرده است و هر لحظه خطر ریزش این قسمت هم وجود دارد.»

اهالی فرحزاد از وضعیت نامناسب پل قدیمی محله در اثر سیلاب‌های متعدد می‌گویند

خوشمرام را دریابید

حسن حسن‌زاده

بیش از ۷ دهه پیش، فرحزادی‌ها با الوارهای چوبی و تنه درختان تنومند فرحزاد،

در ابتدای مسیر قدیمی امامزاده داود(ع) پلی ساختند. پلی که هنوز هم مهم‌ترین

مسیر ارتباطی شرق و غرب فرحزاد است و اگرچه پس از ساخت مسیر جدید امامزاده

داود(ع) دیگر گذر زائران امامزاده به این جاده و پل قدیمی آن نمی‌افتد اما هنوز این

پل خاطره‌انگیز از رونق نینافته است. پل خوشمرام هنوز هم باغداران فرحزاد را

به باغ‌های بالادست می‌رساند و راه ارتباطی اهالی شرق و غرب محله است. با

وجود این، قرار گرفتن این پل کهنسال روی رودخانه فرحزاد، سیلاب‌های

متعدد، عمر طولانی پل و تردد بی‌وقفه خودروها از روی آن، چندان هم

بی‌خطر نیست. سسری به محله فرحزاد زدیم و در گفت‌وگو با اهالی

مشکلات پل خوشمرام و درخواست‌هایشان از مدیریت شهری برای

مرمت این پل قدیمی را شنیدیم. ▶

دیوارهای

سنگچین مرمت می‌شوند

مشکلات دیواره‌های سنگچین رودره فرحزاد در محدوده پل خوشمرام را با «حبیب‌پوش پارس» مدیرعامل شرکت خاک‌ریز آب شهرداری تهران در میان می‌گذاریم. پوش‌پارس از آغاز عملیات رفع مخاطرات سیلاب در محدوده پل خوشمرام می‌گوید: «عملیات رفع مخاطرات سیلاب در محدوده پل خوشمرام از ۲۰ شهریور ماه در ۳ گام آغاز شده است. در گام نخست برجچین زوائد و سنگ‌هایی که توسط سیلاب از بالادست رودخانه آمده و لایروبی محدوده در دستور کار قرار دارد. در گام دوم دیواره‌های سنگچین بالادست و پایین دست پل خوشمرام که در اثر سیلاب فرو ریخته است، ترمیم، مرمت و بهسازی می‌شود. همچنین سومین گام این طرح، احیا و ساماندهی رودخانه فرحزاد خواهد بود. مدیرعامل شرکت خاک‌ریز آب شهرداری تهران از اجرای کامل این طرح تا پایان آبان امسال خبر می‌دهد: «عملیات ترمیم و مرمت بالادست و پایین دست پل خوشمرام با جدیت آغاز شده است و تا پایان آبان امسال هر ۳گام این طرح به‌طور کامل اجرا می‌شود. همچنین مرمت و بهسازی دیوارهای سنگچین پل خوشمرام زمینه‌ساز گذردهی آب از مسیرهای مطلوب و جلوگیری از آسیب رسیدن به پایه‌های پل خواهد شد.»

خطر سقوط

ساکنان حاشیه رودخانه

فرحزاد به‌ویژه خانواده‌هایی

که در نزدیکی این پل

قدیمی زندگی می‌کنند،

نگرانی‌های دیگری هم

دارند. حفاظ حاشیه پل

مناسب نیست و آنها نگران

کودکانه هستند که هنگام

لطفی می‌گویند: «سیلاب

خسارت‌های زیادی به باغ‌ها

و خانه‌های نزدیک رودخانه

وارد کرده است. بهار امسال

بخشی از باغ و خانه پایین

دست پل به دلیل طغیان

رودخانه تخریب شد. اگر

به وضعیت پل خوشمرام

رسیدی نشود، در هنگام

افزایش بارش‌ها ممکن است

اتفاق ناگواری رخ بدهد. از

طرفی حفاظ پل هم مناسب

نیست و خانواده‌ها نگران

کودکان خود هستند.»

راهی

برای باغداران نیست

عرض رودره فرحزاد وقتی به پل خوشمرام می‌رسد کمتر

می‌شود. از طرفی به دلیل ارتفاع کم پل از بستر رودخانه، وضعیت

استحکام پل در هنگام وقوع سیلاب نگران‌کننده است. «حسن صداقت» یکی

از اهالی محله فرحزاد می‌گوید: «پل خوشمرام را اهالی ساختند. شاید بیش از ۷۰ سال

پیش این پل با تیر چوبی ساخته شد و هنوز هم همان تیرهای چوبی وزن اصلی پل را تحمل

می‌کنند. اما چند سالی است که در اثر سیلاب‌های بهار، زیر دیوارهای سنگچین که تیرهای چوبی

روی آن قرار گرفته، حفزه‌های عمیق ایجاد شده است. به دلیل ترده زیاد خودرو از این پل، لازم است

شهرداری برای مرمت جدی پل یا ساخت پل جدید وارد عمل شود.» پل خوشمرام بیش از ۷ دهه

قدمت دارد و همچنان یکی از مسیرهای مهم‌محله فرحزاد و تنها مسیر دسترسی باغداران فرحزادی به

باغ‌ها و مزارع بالادست محله است. اگرچه سال گذشته سازمان مشاور شهرداری تهران پل خوشمرام

را به‌عنوان یک پل ناپایم و مسیر غیرمجاز معرفی کرده است اما باغداران فرحزاد می‌گویند با

مسدود شدن این پل در زمان طغیان رودخانه، مشکلات دیگری برایشان به وجود می‌آید.

صداقت می‌گوید: «هر سال همزمان با طغیانی شدن رودخانه، شهرداری با نیوجرسی پل را

مسدود می‌کند. معمولاً این اتفاق در ماه‌های فروردین و اردیبهشت که سطح آب

به بالاترین حد می‌رسد رخ می‌دهد. همین ماه‌ها اما دوره آبیاری درختان

باغ است. از آنجایی که باغداران هیچ راه دیگری برای دسترسی

به باغ‌ها ندارند، مسدود شدن پل مشکلات زیادی برای

آنها ایجاد می‌کند.»

مصائب

مسدود کردن پل

پل خوشمرام تنها راه ارتباطی شرق به غرب محله فرحزاد هم

محسوب می‌شود. حتی حوالی ظهر که خیابان فرحزاد و جاده امامزاده

داود(ع) خلوت‌تر می‌شود، باز هم عبور خودروها از روی پل خوشمرام برای لحظه‌ای

متوقف نمی‌شود. مسئله‌ای که با توجه به وضعیت این پل قدیمی کمی نگران‌کننده است.

ساکنان آپارتمان‌های شهرک نفت و شهرک بهاران در محدوده منطقه ۵ شهرداری تهران و بیش

از ۵۰ خانواری که در ضلع غربی رودخانه فرحزاد زندگی می‌کنند، برای دسترسی به محله فرحزاد

از همین پل استفاده می‌کنند. «مسعود لطفی» یکی از اهالی فرحزاد می‌گوید: «پل خوشمرام علاوه بر

اینکه شرق و غرب محله فرحزاد را به هم وصل می‌کند، مسیر دسترسی اهالی محله‌های شهرک نفت

و حتی محله پونک به فرحزاد و سعادت‌آباد است. در فصل بازگشایی مدارس وقتی حجم ترافیک

بزرگراه یادگار امام(ره) بیشتر می‌شود، اهالی پونک هم برای دور زدن ترافیک از این پل برای

دسترسی به فرحزاد و سپس محله‌های سعادت‌آباد و... استفاده می‌کنند.» تردد بالای خودرو از

روی پل خوشمرام در حالی انجام می‌شود که علاوه بر قدمت زیاد اسکلت چوبی پل، اسکلت فلزی

آن هم که روی پل قدیمی ساخته شده است بیش از ۳۰ سال قدمت دارد. با وجود این، مسدود

کردن پل هنگام طغیان آب هم محدودیت‌های دیگری برای اهالی فرحزاد ایجاد می‌کند. صداقت

می‌گوید: «راهکار اصلی حل مشکل، بازسازی پل یا ساخت پل جدید است. زیرا وقتی پل را

با نیوجرسی مسدود می‌کنند، ساکنان خانوارهای بخش غربی فرحزاد برای دسترسی

به امکانات و مراکز خرید فرحزاد دچار

مشکل می‌شوند.»

یزدی‌ها بانی مسجد شهیدا در محله آلستوم بودند

سوغات مهاجرت

مرضیه موسوی

«اینجا به محله یزدی‌ها معروف بود.» خیابان سازمان آب و بالاتر

از شرکت برق آلستوم را می‌گویند. اهالی قدیمی محله آلستوم یا

همان ستارخان به یاد دارند که بالاتر از این خیابان، زمین‌های خالی

بود و هنوز سر و کله ساختمان‌ها در آن پیدا نشده بود. اوایل دهه

۵۰ بود که خانواده‌هایی از یزد به تهران مهاجرت کردند و در این

محله ساکن شدند. مسجد و چند مدرسه در محله ساخته شد و بعد

از آن محله سر و شکل تازه‌ای گرفت. مسجد یزدی‌ها امروز به نام

مسجد شهیدا معروف است و عکس شهدای محله در همان ورودی

مسجد به استقبال نمازگزاران می‌رود. ساختمان‌هایی که در دهه

۵۰ در این محله ساخته شده هنوز سرپا هستند و بازسازی‌های

دوره‌ای این خانه‌ها، شکل و شمایل قدیمی آن را دستخوش تغییر

کرده است. مسجد یزدی‌ها قصه‌ای خواندنی دارد. ▶

۳۳ سال پیش

حاج «محمد علمدار» ختیر مدرسه‌ساز و مسجدسازی بود که در دهه

۲۰ از یزد به تهران آمد. سال ۱۳۵۴ بود که زمینی بالای شرکت برق

آلستوم خرید و به کمک ختیران دیگر آن را به ساخت مسجد اختصاص

داد. «احمدرضا زینعلی بویوکی» از اهالی قدیمی محله آلستوم می‌گوید:

«سال ۱۳۵۶ ساخت این مسجد آغاز شد.بانی آن حاج آقا علمدار بود.

حاج محمدحسین جهانی نسب هم از دیگر بانیان و ختیرانی بود که در

ساخت مسجد و مدرسه در این محله کمک زیادی کرد. استفاده از آجر

۳سانتی در معماری مسجد، یادگاری بود که بانیان یزدی از معماری دیار

خود به اینجا آورده بودند. همان سال‌ها تعدادی خانه هم در این محله

ساخته شد و خانواده‌هایی از یزد به تهران مهاجرت کردند و در آن ساکن

شدند. به همین دلیل اینجا به محله یزدی‌ها و مسجد یزدی‌ها معروف

شد. از همان سال‌های آغازین ساخت مسجد اینجا به محلی برای تجمع

و همفکری اهالی محله تبدیل شد و مسجد یزدی‌ها را به مسجد مادر

در غرب تهران تبدیل کرد. حاج محمد علمداربانی ساخت ۱۲ مدرسه

مدرسه اندرزگو، مدرسه جهانی نسب و ۱۲ فروردین و...»

از باغ اتاری محله یزدی‌ها

محله آلستوم در

دهه ۳۰ با ساخت

کارخانه برق

آلستوم شکل

گرفت. تا پیش

از این، در این

محدوده از حاشیه

تهران باغ‌های انار

و نوت به چشم

می‌خورد و ضلع

شمالی کارخانه

برق، زمین‌های

خالی و بایر بود.

در دهه ۵۰ها

مهاجرت یزدی‌ها

به این محله، تعداد

معماران و بناها هم

در محله چشمگیر

شد. وجود باغ‌های

انار بهانه‌ای برای

نامگذاری این

محله به باغ‌اتاری

شد و بعدها با

ساخته شدن

کارخانه به محله

آلستوم تغییر

نام داد. مهاجرت

یزدی‌ها به این

محله هم در دهه

۵۰ این محله را

به محله یزدی‌ها

معروف کرد.

نخستین آسفالته

این خیابان

ستارخان تا مقابل

کارخانه برق

کشیده شد. محله

آلستوم یا یزدی‌ها

بافت دوگانه‌ای

از آپارتمان‌های

نوساز و خانه‌های

۲طبقه قدیمی

دارد. قدیمی‌ترین

ساختمان‌ها در

این محله عمری

۵۰ساله دارند.

دارند: «حاج آقا علمدار برای تعیین قبیله این مسجد حساسیت زیادی داشت و برای این کار از چند معمار زیردست کمک گرفته بود تا مسجد را هراستا با قبیله بسازد. دیده شدن گلدسته‌ها از فاصله دور هم برای او از اهمیت زیادی برخوردار بود. این مسجد تنها یادگار حاج آقا علمدار در تهران نیست و بیش از ۳۰ مسجد و مدرسه به همت او و کمک ختیران در گوشه و کنار تهران ساخته شده است.»

آموزش عمومی در دسترس محله قرار گرفت

شرکت تعاونی و صندوق خیریه مسجد یزدی‌ها

گره‌گشای کار اهالی محله بود و مشکلات زیادی را

برطرف کرده بود. «حسین حسینی» خادم مسجد

و از اهالی قدیمی محله می‌گوید: «این مسجد

خیلی زود به محلی برای اجتماع اهالی تبدیل شد.

از صندوق محلی و وام به سه خانواده‌های نیازمند تا

ساخت کتابخانه در آن برای درس خواندن و مطالعه

جوانان و اهالی محله. این روزها به دلیل شیوع کرونا

رفت‌وآمد به مسجد کم شده. با این حال هنگام اذان

ظهر صف نماز در اینجا تشکیل می‌شود و نیمی

از فضای مسجد از حضور اهالی پر می‌شود. مردم

اینجا برای همفکری هم دور هم جمع می‌شوند و با

معتمدان محله مشورت می‌کنند.» مدرسه شهدای

جهانی نسب و ۱۲ فروردین در همسایگی مسجد

یزدی‌ها ساخته شده و اهالی محله و فرزندانشان

سال‌ها در این مدارس به تحصیل مشغول بودند. حالا

ساختمان‌های قدیمی این مدرسه فرسوده شده و نیاز

به بازسازی دارد. یکی از این مدارس امسال تعطیل

شده تا بازسازی یا تصمیم دیگری برای ملک آن

گرفته شود. خادم مسجد می‌گوید: «حاج آقا علمدار

تأکید زیادی روی آموزش داشت و به همین دلیل

ساخت مدرسه را در اولویت خود قرار داد. بعد از

ساخت این مدارس بود که دانش‌آموزان محله نیازی

به طی مسیر زیاد برای رسیدن به مدرسه نداشتند و

آموزش عمومی در دسترس آنها قرار گرفت.»

از همان روزهای نخست شیوع کرونا، برای شکست این ویروس بسیج شدند. خیابان‌ها، کوچه‌ها، اداره‌ها و امکان عمومی محله‌شان را ضدعفونی کردند و با کمک خیران برای کمک به افشار آسیب‌پذیر آستین همت بالا زدند. این روزها اما جوانان جهادگر در که مأموریت ویژه‌ای دارند. با آغاز سال تحصیلی جدید، یکبار دیگر دست به دست هم داده‌اند تا این‌بار پای این ویروس را از کلاس درس دانش‌آموزان محله قطع کنند. آنها علاوه بر توزیع ماسک و اقلام ضدعفونی میان دانش‌آموزان، مدارس محله‌شان را ضدعفونی می‌کنند تا هیچ دانش‌آموزی گرفتار کرونا شود. با این جوانان جهادگر گفت‌وگو کردیم.

جوانان جهادگر در که
مدارس محله‌شان را ضدعفونی می‌کنند

نبرد با کرونا در کلاس درس

ضدعفونی مدرسه هر آروز یک بار

چند ساعتی از تعطیلی مدرسه می‌گذرد. خبری از مهمه دانش‌آموزان در کلاس درس نیست. جوانان هیئت محبان‌الزهر(اس) امروز هم مثل دفعات گذشته با دستگاه سمپاش کوله‌ای که با مایع ضدعفونی پر شده، سراغ مدارس محله آمده‌اند. آنها امروز هم قرار است میز و نیمکت‌های مدرسه را برای حفظ سلامتی دانش‌آموزانی که صبح فردا در کلاس درس حاضر می‌شوند ضدعفونی کنند. خیلی زود تقسیم کارها انجام می‌شود و هر کدام از جوانان جهادگر محله سراغ یکی از کلاس‌ها و امکان عمومی مدرسه مثل آب‌خوری، سرویس بهداشتی و... می‌رود. اگرچه هفته گذشته هم مدرسه شهید غفاری ضدعفونی شده بود اما قرار عاشقانه آنها برای کمک به حفظ سلامتی دانش‌آموزان محله همچنان ادامه دارد. «هادی محبی» یکی از

هادی محبی
جوان فعال هیئت
محبان‌الزهر(اس)

جوانان فعال هیئت محبان‌الزهر(اس) که از نخستین روزهای شیوع ویروس در فعالیت‌های جهادی هیئت حضور پررنگی داشته است می‌گوید: «این روزها که نمی‌توان دانش‌آموزان مدارس به‌صورت حضوری و نیمه دیگر به‌صورت آنلاین در خانه‌ها درس می‌خوانند، تصمیم گرفتیم مثل روزهای نخست شیوع ویروس که برای ضدعفونی کردن خیابان‌های محله بسیج شدیم، برای حفظ سلامتی دانش‌آموزان محله همکاری انجام دهیم. قدم نخست فعالیت گروه، ضدعفونی کردن مدارس شهید غفاری و شهید هفتم‌تیر در روزهای ثبت‌نام و حضور اولیا در مدرسه بود. پس از آن با هماهنگی مدیران مدارس تا امروز ۲۰ بار مدارس محله را ضدعفونی کرده‌ایم.» جوانان جهادگر در که برنامه‌های دیگری هم برای ضدعفونی کردن مدارس دارند. «سید محسن میرزمانی» شورابار و عضو هیئت امنای هیئت محبان‌الزهر(اس) از برنامه ویژه جوانان هیئت برای ضدعفونی مرتب مدارس در که و محله‌های اطراف می‌گوید: «قصد داریم هر آروز یکبار مدارس را ضدعفونی کنیم تا خطر ابتلای دانش‌آموزان به این ویروس منحوس کمتر شود. همچنین برای ضدعفونی کردن مدارس محله‌های اطراف مثل ولنجک و اوین هم آمادگی کامل داریم که در صورت هماهنگی با مدیران مدارس کار ضدعفونی مدارس این محله‌ها را هم شروع کنیم.»

ایستگاه نذر ماسک

همزمانی شروع سال تحصیلی جدید با ایام عزاداری محرم و همبستگی بیشتر اهالی محله در این روزها، زمینه‌ساز حضور پررنگ‌تر و اثرگذارتر جوانان هیئت محبان‌الزهر(اس) در فعالیت‌های جهادی شد. آنها در کنار برگزاری مراسم عزاداری با رعایت پروتکل‌ها، دیگر اهالی و خیران محله را هم برای آماده‌سازی مدارس با خود همراه کردند. ایستگاه صلواتی قدیمی هیئت در خیابان شهیدمیراسماعیلی، امسال به دلیل رعایت پروتکل‌ها به ایستگاه نذر ماسک و جمع‌آوری نذری‌های اهالی برای آماده‌سازی مدارس محله تبدیل شد. «سید حسین میرمهدی» یکی از جوانان هیئت محبان‌الزهر(اس) می‌گوید: «ایستگاه صلواتی هیئت در خیابان شهید میراسماعیلی قدمت زیادی دارد و محرم هر سال خیران و اهالی محله نذری‌های خود را برای برگزاری مراسم عزاداری در اختیار هیئت قرار می‌دهند. اما امسال با کمک خیران تصمیم گرفتیم بخشی از نذری‌ها را به تهیه ماسک اختصاص دهیم. بیش از ۵۰ هزار ماسک به

سید حسین میرمهدی
جوان فعال هیئت
محبان‌الزهر(اس)

انجام شد اما از آنجایی که این ماسک‌ها یکبارمصرف هستند، هماهنگی‌های لازم با مدیران مدارس انجام شده تا در ادامه سال تحصیلی ماسک‌های بیشتری هم به دست دانش‌آموزان برسد.» میرزمانی از اهدای ماسک به گردشگران و کوهنوردان می‌گوید: «از آنجایی که ایستگاه نذر ماسک در ابتدای مسیر کوهپیمایی قرار دارد، بخشی از ماسک‌هایی را که با نذری‌های اهالی تهیه شده علاوه بر توزیع در مدارس، در اختیار گردشگران می‌گذاریم. این روزها هم ایستگاه نذر ماسک فعال است و گردشگرانی که گذرشان به ایستگاه صلواتی هیئت می‌افتد ماسک و آب معدنی رایگان دریافت می‌کنند.»

کیف مجهز دانش‌آموزان مدرسه

فعالیت جوانان هیئت محبان‌الزهر(اس) برای حفظ سلامتی دانش‌آموزان محله در آغاز سال تحصیلی جدید به همین‌جا ختم نمی‌شود. اکنون به همت جوانان جهادگر در که، هرکدام از دانش‌آموزان در کیف مدرسه‌شان یک ژل ضد عفونی کننده دست دارند. میرزمانی می‌گوید: «تنها

مهرداد طاهری‌فر
جوان فعال هیئت
محبان‌الزهر(اس)

نیمکت‌ها برای جلوگیری از شیوع ویروس در مدرسه کافی نیست. در روز ثبت‌نام مدارس محله، ۴۰۰ ژل ضدعفونی‌کننده دست تهیه کردیم و به تعداد دانش‌آموزان در اختیار اولیا قرار دادیم. آموزش‌های لازم هم به دانش‌آموزان داده شد تا در صورت دسترسی داشتن به آب و صابون از ژل ضدعفونی‌کننده دست استفاده کنند.» فعالیت‌های جهادی جوانان محله در که برای مقابله با کرونا از همان نخستین روزهای شیوع ویروس آغاز شد. گروهی متشکل از ۱۲۰ جوان باتکیه که به‌صورت خودجوش برای مقابله با این ویروس وارد میدان شدند. «مهرداد طاهری‌فر» یکی از جوانان هیئت می‌گوید: «خیران محله در فعالیت‌های جهادی برای مقابله با کرونا سنگ تمام گذاشتند. با کمک آنها بود که از همان روزهای نخست شیوع ویروس، اداره‌ها، معابر اصلی و فرعی محله در که، خیابان‌های اصلی، ایستگاه‌های اتوبوس و پمپ‌بنزین‌های محله‌های اوین، ولنجک، زعفرانیه و محمودیه را ضدعفونی کردیم. همچنین با حمایت خیران تا امروز ۲۱ هزار پرس غذای گرم، تهیه و میان خانوارهای نیازمندی که از شرایط اقتصادی این روزها آسیب دیده‌اند توزیع کرده‌ایم.»

عکس‌ها: ماسا عادل

سروناژ
امتیازی در یک نگاه
فوق‌لیسانس معماری دانشگاه علوم
تحقیقات واحد بدر عباس
متولد ۲۲ خرداد سال ۱۳۵۶
جوایز و مقالات:
کسب جایزه دادمان سال ۱۳۹۶ - محله سفین قدیم.
کیش
تألیف کتاب فرم معماری
نمایشگاه انفرادی میان رشته‌ای لافت(روستایی
در قشیم) گالری شیرین ۱۳۹۷
فینالیست جایزه معمار درگروه
بازسازی ۱۳۹۸

گفت‌وگو با معماری که دغدغه‌اش
جان بخشیدن دوباره به بناهای قدیمی و تاریخی است

«خانه خرمالو» غرق نور و زندگی

کسب
جایزه فجر
برای پروژه
لافت

سروناژ امتیازی تحصیلات خود را در رشته‌های نقاشی و معماری به‌صورت موازی پیش برده است. او سال گذشته برای نخستین بار در جشنواره هنرهای تجسمی فجر شرکت کرد و توانست عنوان برگزیده رشته نقاشی در جشنواره فجر سال گذشته را کسب کند.

علاقه به بناهای قدیمی و جان بخشیدن به معماری خانه‌های قدیمی مهم‌ترین انگیزه بود تا «سروناژ امتیازی» -سراغ خرید خانه‌ای در قلهک برود و با بازسازی آن فضایی دلنشین برای زندگی و کار فراهم کند. امتیازی با طراحی و اجرای پروژه احیای این بنای قدیمی که به خانه خرمالو شهرت یافت، توانست فینالیست جایزه معمار سال ۱۳۹۸ در قسمت بازسازی شود. قرار گفت‌وگو با این هنرمند در حیاطی نقلی با دیوارهای آجری و زیر سایه درخت خرمالو انجام شد؛ جایی که گویی ساخته شده برای دورهمی‌های عصرانه. با امتیازی درباره اهمیت حفظ بناهای قدیمی و تاریخی گفت‌وگو کردیم. او معتقد است: «این دیرینه‌ها، فضا و جانی به خانه‌ای میانسال برای زندگی و کار یک معمار هنرمند داده است.»

خانه خرمالو در انتهای کوچه بن‌یست طلوع قرار دارد؛ کوچه‌ای که کمتر می‌توان رد پایی از معماری سنتی را در آن مشاهده کرد. وارد خانه که می‌شویم فضایی متفاوت روبه‌روی ما قرار می‌گیرد که تلفیقی از معماری مدرن و سنتی است. آشپزخانه، نشیمن، اتاق خواب و آتلیه‌ای که محل کار است با طاق‌هایی برگرفته از معماری سنتی از هم جدا شده‌اند. حیاط کوچکی هم که در انتهای خانه قرار دارد با ۲ درخت تنومند انجیر و خرمالو زیبا و دلنشین‌تر شده است. نخستین سؤال ما درباره علت نامگذاری خانه است که چرا اینجا خانه خرمالو نام گرفته است؟ امتیازی در پاسخ می‌گوید: «سال ۱۳۹۷ دنبال خانه‌ای در محله‌های قدیمی می‌گشتم که بتوانم به‌عنوان محل زندگی و کار از آن استفاده کنم تا اینکه از طریق یکی از دفاتر املاک این خانه را در محله زرگنده پیدا کردم. فضای داخلی خانه تقریباً غیرقابل سکونت بود و از سال ۱۳۶۳ به بعد رها شده و حالت مخروبه گرفته بود اما درخت خرمالو در کنار درخت انجیر تنومندی که وسط باغچه بود حس زندگی را به انسان منتقل می‌کرد. ریشه‌های درختان به کف اتاق‌ها رسیده بود. دیوارها نسیم داده بود ولی به نظر می‌رسید که می‌توان با طراحی ساده بازسازی این خانه را شروع کنم. فصل پاییز بود و هنگامی که همراه مشاور املاک برای بازدید به این خانه آمدم درخت خرمالو پر از میوه‌های خوش‌رنگ و به نظر من خیلی انرژی‌بخش بود. این درخت انگیزه مرا برای خرید خانه بیشتر کرد. همان موقع برای خرید این خانه تصمیم را گرفتم و گفتیم اینجا تاریخی در این کوچه‌ها را به‌عنوان نماد محله بازسازی و احیا کرد. بی‌توجهی به بافت شهری بازمانده و تخریب خانه‌های بالای ۳۰سال دغدغه من بود.»

محله را خانه خودمان بدانیم

می‌گوید مردمی که امروزه در شهرهای بزرگ مثل تهران زندگی می‌کنند روش زندگی و ذهنیت بسیار ژاپنی در گذر زمان نسبت به موضوعات بافت شهری، خانه، زندگی و طبیعت پیدا کرده‌اند: «معماری فضا نه به‌عنوان مفاهیمی در ارتباط با زندگی روزمره، صرفاً به کالایی برای سرمایه‌گذاری مطرح است. این باید جزئی از دغدغه‌های معماران و شهرسازان امروز باشد. فضای درون خانه جدا از جداره بیرونی نیست و جداره بیرونی وابسته به همسایگی‌ها در کوچه‌ها و خیابان‌ها و شهرهاست بنابراین نمی‌توان و نباید نسبت به محیط اطراف بی‌تفاوت بود. و آنها را جدا از هم فرض کرد. در هر محله‌ای که زندگی می‌کنیم فقط خانه‌خودمان را نبینیم و به محیط اطراف هم اهمیت بدهیم. همه با هم برای زیباتر کردن محله سهیم شویم و این زیبایی را به همسایه‌های خود هدیه دهیم.»

باغداران نمونه
لوااسانات
از مصائب شغل خود
می‌گویند

۷ هزار و ۲۰۰ هکتار از اراضی کشاورزی
لوااسانات تحت حمایت جهاد و کشاورزی
این شهرستان قرار دارد.

۴۵۰۰ هکتار از این
اراضی زیر کشت
گیلاس است.

۱۸۰۰ نفر روز امسال در دوره‌های
آموزشی تخصصی کشاورزی
شمیرانات شرکت کرده‌اند.

۶۴ هزار تن کیلاس
سالانه از این باغ‌ها
برداشت می‌شود.

۱۱۹ هزار تن محصول
کشاورزی و باغی در
لوااسانات تولید می‌شود.

۳۵ هزار راس دام سبک
در این شهرستان
وجود دارد.

۵۴۰ تن عسل، محصول
زنبورستان‌های این
شهرستان است.

۷ هکتار کشت
گلخانه‌ای در
شمیران ایجاد
شده است.

سبالت سخت

مرضیه موسوی

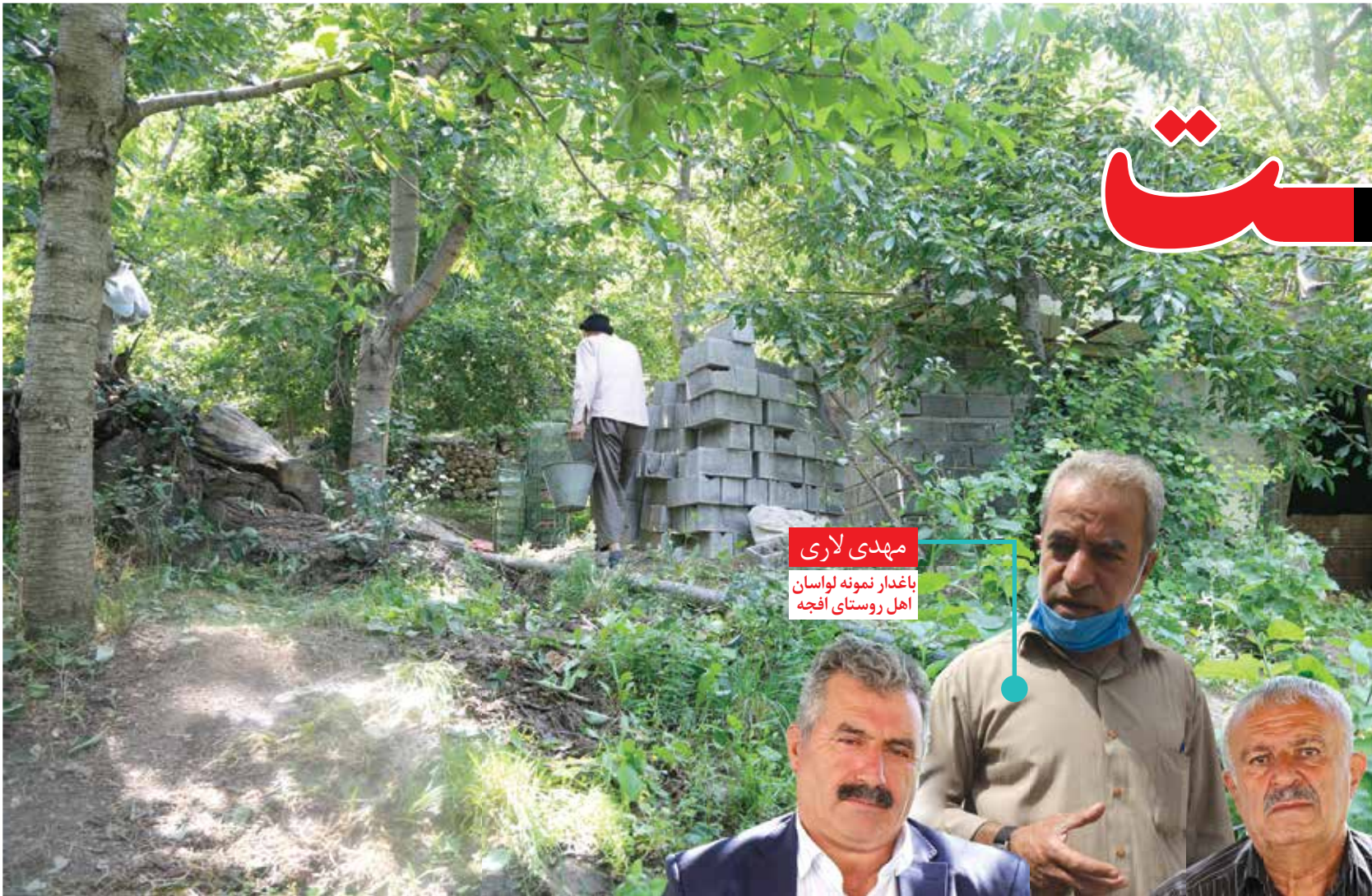
کشاورزان و باغداران شمیرانات در حال برداشت محصولات خود هستند. امسال تعداد زیادی از درختان گیلاس لوااسانات فرصتی برای زمین گذاشتن بار خود نداشتند و قیمت پایین خرید محصول سر زمین و هزینه بالای برداشت باعث شد تا برخی از باغداران قید گیلاس‌های درجه ۲ و ۳ خود را بزنند. کم شدن متراژ باغ‌ها، باغداری سنتی و هزینه‌های بالای آن، افزایش روزانه قیمت ملزومات باغداری از جمله سم و کود و... از دلایلی بود که باغداران را به ضرر اقتصادی کشاند و زحمت یک ساله آنها را بر باد داد. با این حال محصولات درجه یک و صادراتی باغ‌های لوااسانات بازار فروش خوبی داشت و مزد زحمت فراوان باغداران را به دستشان رساند؛ باغداران و کشاورزانی که هم و غم خود را برای تولید محصول باکیفیت گذاشته و راه توسعه کشاورزی و باغداری و استفاده از روش‌های نوین را در پیش گرفته‌اند. «باغدار و کشاورز نمونه» عنوانی است که اغلب آنها در سال‌های گذشته از آن بی‌نصیب نمانده‌اند.

مسلم نظرآهاری

باغدار نمونه روستای آهار

احمد مسعود سینیکی

باغدار نمونه
روستای سینگ

مهدی لاری

باغدار نمونه لواسان
اهل روستای افجه

عرضه مستقیم محصولات کشاورزی و باغی در شمیرانات

کم نیستند تعداد باغدارانی که امسال قید برداشت محصول از سر درخت را زده‌اند و به دلیل قیمت پایین خرید محصول در باغ و هزینه نسبی دستمزد کارگران و هزینه‌های بسته‌بندی محصول گیلاس امسال را مقرون به صرفه نمی‌دانستند. کم کردن واسطه‌های خرید یکی از راه‌حل‌هایی است که کشاورزان و باغداران لوااسانات به دنبال آن هستند. «مسعود ایلکا» مدیر جهاد کشاورزی شمیرانات می‌گوید: «تولید محصول گیلاس شمیرانات زیاد است و همزمانی برداشت محصول در این منطقه باعث شده تا قیمت خرید این محصول در میانه فصل برداشت کم شود و چین آن برای باغدار مقرون به صرفه نباشد. یکی از راه‌حل‌های ما برای کمک به کشاورزان کمک به صادرات ۲۰ درصد از محصول گیلاس به خارج از استان بود. همچنین ما زمینی را در شهرستان پیش‌بینی کرده‌ایم که به محض تملک آن بتوانیم عرضه مستقیم محصولات کشاورزی و باغی شمیرانات را داشته باشیم و محصول را مستقیم از باغدار به مصرف‌کننده برسانیم. با این کار سود بیشتری نصیب کشاورزان و باغداران خواهد شد. مراحل قانونی تملک و ساخت این مرکز ۵ هزار و ۷۰۰ مترمربعی در حال انجام است.» از مجوزهای قانونی برای ایجاد حصار در باغ‌های بالای هزار و ۵۰۰ مترمربع و مجوز برای ساخت اتاقک در این باغ‌ها می‌گوید: «مالکان باغ‌هایی با مساحت بیش از هزار و ۵۰۰ مترمربع در صورت داشتن سند مالکیت می‌توانند مجوز حصار و دیوار کشی را دریافت کنند.» حفظ کاربری اراضی کشاورزی از مهم‌ترین اقداماتی است که اداره جهاد کشاورزی شمیرانات در سال‌های گذشته دنبال می‌کند. به گفته ایلکا در سال گذشته بیش از ۵۰ مورد تخریب ساخت‌وسازهای غیرمجاز در اراضی کشاورزی و باغی شمیرانات انجام شده است.

پیروی از شیوه سنتی کشاورزی

«مهدی لاری» باغدار نمونه لواسان اهل روستای افجه است. گرچه کشاورزی و باغداری شغل پدری او در این روستا بود اما باغداری جدی را از ۱۵ سال پیش و بعد از بازنشتن آغاز کرد. حالا محصول گیلاس باغش به‌عنوان گیلاس درجه یک، بخشی از محصول صادراتی شمیران را تشکیل می‌دهد. او می‌گوید: «کشاورزی در منطقه ما هنوز به شیوه سنتی انجام می‌شود و به همین دلیل کاری سخت و کم‌بازده است. از طرفی در افجه زمین‌های چند هزارمترمربعی حالا به قطعات بسیار کوچک‌تر تقسیم شده است. گذشت ۲ نسل از یک خانواده کافی است تا این زمین‌ها به باغ‌های ۲۰۰ تا ۳۰۰ مترمربعی تقسیم شوند و عملاً باغداری حرفه‌ای و جدی در آن بی‌معنی شود و صرفه اقتصادی خود را از دست بدهد. به همین دلیل اغلب افراد که در گذشته شغلشان کشاورزی و باغداری بود به مرور روستاها را ترک می‌کنند و به شهر می‌روند.» گران بودن زمین، افزایش قیمت ملزومات باغداری و افزایش مزد کارگران سال سختی را پیش رو کشاورزان قرار داده است. او می‌گوید: «امسال تنها هزینه برداشت محصول به ازای هر کیلوگرم، ۷ هزار تومان است. هزینه‌های کود و سم و نگهداری از باغ در ۶ ماه اول سال را هم محاسبه کنید، مجموع هزینه یک کیلوگرم گیلاس برای باغدار ۱۵ هزار تومان برآورد می‌شود. در حالی که امسال محصول درجه‌های ۲ و ۳ از باغداران ۱۲ تا ۱۵ هزار تومان خریداری می‌شد. این یعنی باغداران اگر محصول درجه یک برداشت نکنند دچار ضرر می‌شوند. گیلاس درجه یک شمیران را با ۲ برابر این قیمت از ما می‌خرند و به همین دلیل می‌توان گفت این محصول مناسب‌تر است. اما در کل باغداری در لواسان و شمیران به دردسرش نمی‌ارزد. اسم اینجا لواسان است و مردم تصور می‌کنند باغداران و کشاورزان این منطقه مردمی ثروتمند هستند. در حالی که این منطقه روستاهای فقیر و محرومی دارد. درآمد کشاورزی و باغداری در اینجا نهایتاً ۳۰ تا ۴۰ میلیون تومان در سال می‌شود؛ یعنی با همه زحمت و دردسری که ما تحمل می‌کنیم در نهایت ماهی ۳ تا ۳ و نیم میلیون درآمد خواهیم داشت.» نبود حمایت‌های دولتی و افزایش قیمت ارز از دیگر مشکلاتی است که او یادآوری می‌کند: «از زمانی که ارز نیمایی دیگر به سم کشاورزی اختصاص پیدا نکرد، قیمت سم از ۸۰ هزار به ۴۰۰ هزار تومان رسید. یا کود آهنی ۶۰ برابر افزایش قیمت

داشت. در حالی که محصول نهایی ما نسبت به سال گذشته تنها ۳۰ درصد افزایش قیمت داشت. همه این مشکلات باعث می‌شود کشاورزان و باغداران به فکر شغل دیگری باشند و اگر باغداری شغل دومشان نباشد عطای آن را به لقایش ببخشند.»

مصائب باغداری

«سن کشاورز زاده‌ام.» این را «احمد مسعود سینیکی» باغدار نمونه روستای سینگ می‌گوید که سال گذشته به‌عنوان باغدار نمونه کشور هم انتخاب شد. علاوه بر باغداری، دامداری و کشاورزی را هم دنبال می‌کند. او می‌گوید: «هتأسفانه کشاورزان و باغداران در عمل از هیچ حمایتی برخوردار نیستند و مشکلات زیادی سر راه آنها قرار دارد. در لواسان افراد زیادی هستند که رزق خود را از همین راه کشاورزی و باغداری تأمین می‌کنند. اما اگر این وضعیت همچنان ادامه پیدا کند بسیاری از باغداران توان ادامه این روند را نخواهند داشت.» او از مصائب باغداری در لواسان می‌گوید و قوانینی که دست و پای باغداران را می‌بندد و نه تنها باری از دوش آنها برنمی‌دارد بلکه مانع بزرگی سر راهشان می‌کارد: «جهاد کشاورزی اجازه ساخت هیچ اتاقکی را در باغ نمی‌دهد درحالی که برای باغی ۵ هکتاری حداقل انبار کوچکی برای نگهداری از سبدهای میوه و وسایل مورد نیازمان لازم داریم. اگر این وسایل را در باغ به حال خود رها کنیم تا فردا دیگر خبری از آن نخواهد بود. وقتی انباری هم برای نگهداری از آن نداشته باشیم باید هر روز همه این وسایل را با خود از باغ بیرون ببریم و دوباره فردا روز از نو روزی از نو. کافی است سرویس بهداشتی کوچکی در این باغ بسازیم تا در چشم بر هم زدنی تخریب شود. وجود چنین موانعی بالاخره دیر یا زود باغدار را دلسرد و خسته می‌کند. باغداری شغل سختی است که اغلب ما با فرزندانمان انجام می‌دهیم. اگر حمایت‌های هرچند کوچکی از این حرفه شود آنها هم انگیزای برای ادامه کار خواهند داشت.» صحبت از نبود خرید تضمینی از طرف دولت به میان می‌آورد و از باغداری یاد می‌کند که به دلیل قیمت پایین فروش محصولشان، سال کشاورزی خود را با ضرر مالی به پایان رساندند و درآمد چندانی به دست نیاوردند: «برای زنده نگهداشتن کشاورزی و باغداری سیاست‌های مختلفی وجود دارد. از خرید تضمینی محصول تا حمایت‌های غیرمستقیم که کشاورز را سرپا نگه دارد. اما خبری از این حمایت‌ها نیست. باغداران مجبور هستند و برای تأمین هزینه‌های سالانه خود، محصولشان را پیش‌فروش کنند و

تا گندیده و خشکیده نشود و بعد از چند ماه از چیده شدن، آن را از خاک بیرون می‌آورند. عرضه‌اش در فصل زمستان درآمد خوبی برای باغداران سبب به همراه داشت. بعد از دهه ۵۰ بود که سر و کله سیب‌های لبنانی پیدا شد و بازار این میوه را قبضه کرد. از طرف دیگر سردخانه‌های صنعتی کم‌کم در تهران ایجاد شدند و میوه‌ها راتر و تازه نگه می‌داشتند تا در خارج از فصل برداشت آن محصول، در بازار عرضه شوند. سیب‌های شمیران که آفت‌پذیر هم بودند کم‌کم از گود رقابت‌ها خارج شدند. اواسط دهه ۵۰ بود که درختان سیب از باغ‌های شمیرانات برچیده شدند و نهال‌های گیلاس جای آنها را گرفتند. در دهه‌های گذشته محصول گیلاس باغ‌های شمیران و لواسان به یکی از مهم‌ترین محصولات باغی شمیرانات تبدیل شده و بخش مهمی از بازار صادرات را قبضه کرده است.

از کشت هویج تا صادرات گیلاس

روستاهای شمالی تهران تا دهه ۳۰ بیش از هر چیز به کشت صیفی جات و سبزیجات می‌پرداختند و کشاورزی، عمده فعالیت‌های آنها را تشکیل می‌داد. هویج، لوبیا، خیار و سبزی از مهم‌ترین محصولات کشاورزی شمیرانات بود. صیفی‌جات به مرور جای خود را به درختان شمر داد و «سبب شمرن» یا پوسته زرد و سرخش از دهه ۳۰ تا ۵۰ به اصلی‌ترین محصول باغ‌های شمیران تبدیل شد. آن سال‌ها خبری از سردخانه‌های صنعتی برای نگهداری از میوه‌ها نبود و به همین دلیل سبب شمیران را به روش مخصوصی تا زمستان نگه می‌داشتند و زمستان این میوه تازه وارد بازار می‌شد. ماجرا از این قرار بود که سبب‌ها را بعد از چیدن از درخت زیر خاک نگه می‌داشتند

اهالی محله آسمان‌ها از کمبود مراکز فرهنگی گلایه دارند

۷ سال چشم‌انتظاری برای ساخت مرکز فرهنگی

راحه عبدالعسینی

عکاس: رضا نورانی

◀ مراکز فرهنگی یکی از برطرف‌دارترین نقاط محله‌ها هستند. جایی که می‌توان هنر و مهارت دلخواه را یاد گرفت، پای تئاتر و فیلم نشست و در جلسات نقد فیلم حضور داشت، در برنامه‌های مناسبی شرکت کرد، به تماشای نمایشگاه‌های عکس و نقاشی رفت و خلاصه جایی که می‌توان اسمش را گذاشت یک مرکز فرهنگی تمام‌عیار. شهروندان محله آسمان‌ها چند سالی است به میلگردها و تیرچه‌های بتنی چشم دوخته‌اند که آرام آرام روی هم قرار بگیرد و بشود یک مرکز فرهنگی. نوای خوش ساخت مجتمع فرهنگی مذهبی الزهر(اس) از ۷ سال پیش در محله طین انداخت و ساخت آن با کمک خیران پیش رفت. اما هنوز به بار نشست‌است. با شهروندان محله آسمان‌ها که هم صحبت شدیم از کمبود مراکز فرهنگی در محله‌شان گفتند.

محله آسمان‌ها در شمال منطقه ۲ قرار دارد. محله‌ای بر بام تهران که گویی با آسمان هم‌جوار است. از دور که نگاه می‌کنی باید امکانات رفاهی و اجتماعی برای شهروندانش تقریباً فراهم باشد و مشکلاتی که دیگر شهروندان پایتخت با آن دست و پنجه نرم می‌کنند، نباید در اینجا سر و کله‌شان پیدا باشد. اما جلوتر که می‌روی و وارد کوچه‌پس‌کوچه‌های محله می‌شوی، مشکلات خاص شهروندان محله آسمان‌ها یکی‌یکی خود را نشان می‌دهند. از مسائل و مشکلاتی که همسایگی با دره فرحزاد برایشان به وجود آورده تا نبود یک کانکس پلیس در محله که در گزارش‌های پیش از این، مفصل به آن پرداخته‌ایم. یکی دیگر از مشکلاتی که شهروندان محله آسمان‌ها در تلاش هستند آن را زودتر رفع کنند و کیفیت زندگی در محله‌شان را بالا ببرند، راه‌اندازی یک مرکز فرهنگی ویژه است که پاسخگوی نیاز همه اهالی باشد.

محمد مهدی نشاری
دبیر شورایی محله آسمان‌ها

بهنام کجوهاریان
یکی از شهروندان محله آسمان‌ها

۲۰ هزار نفر و یک سرای محله
با راه‌اندازی سارهای محله در هریک از محله‌های پایتخت قرار بود تا حدی از نیاز فرهنگی شهروندان برآورده‌شود. «یزدان کجوهاریان» یکی از شهروندان محله آسمان‌ها می‌گوید: «می‌توانیم فقط چشم‌مان را به

سرای محله بدوزیم و انتظار داشته‌باشیم همه برنامه‌های فرهنگی را برگزار کند. سرای محله در حد امکاناتی که دارد، می‌تواند کلاس‌های آموزشی و برنامه‌های فرهنگی برگزار کند. این نکته را هم در نظر داشته باشیم که سرای محله جوابگوی نیاز جمعیت این محله نیست. تعداد کلاس‌ها و ساعت‌کاری سرای محله محدود است. دور بودن مراکز فرهنگی از محله آسمان‌ها مشکل دیگری است که اهالی از آن گلایه دارند. کجوهاریان ادامه می‌دهد: «با وجود جمعیت ۳۰ هزار نفری محله آسمان‌ها ساخت یک مرکز فرهنگی دور از انتظار نیست. محله آسمان‌ها در کنار محله‌های سپهر و فرحزاد یک کتابخانه ندارد و اهالی برای رسیدن به کتابخانه باید به میدان کاج بروند و از امکانات فرهنگی مسجد الرسول(ص) استفاده کنند. همین کافی است تا شهروندان محله پیگیر راه‌اندازی یک مرکز فرهنگی باشند.»

کلتکی که ۷ سال پیش به زمین خورد

«محمد مهدی نشاری» دبیر شورایی محله آسمان‌ها می‌گوید: «محله‌هایی که طی ۱۳ دهه اخیر در پایتخت توسعه پیدا کرده‌اند و واقع با معضل حاشیه‌نشینی دست و پنجه نرم می‌کنند معمولاً از نظر خدمات اجتماعی،

میدهای تازه

اهالی محله که به مدت ۶ سال خاموش شدن چراغ ساخت مرکز فرهنگی محله‌شان را دیدند، از اواخر سال گذشته با شنیدن صدای ساخت‌وساز در این پروژه امیدشان را از سر گرفتند. ساخت‌وساز تا جایی پیش رفت که ساختمان مسجد ساخته شد و از ابتدای محرم امسال نمازجماعت اقامه و برنامه‌های مذهبی با رعایت قوانین و شیوه‌نامه‌های بهداشتی در مسجدالزهر(اس) برگزار می‌شود. نشاری می‌گوید: «با گذشت ۶ ماه از ادامه فعالیت در روند ساخت، این پروژه متوقف شد.» دبیر شورایی محله آسمان‌ها دلیل متوقف شدن پروژه را این‌طور توضیح می‌دهد: «لکن سقف طبقه زده شده و تا مرز سه‌سقف‌کاری پیش رفته. اما ۲ ماه است که به دلیل کمبود بودجه روند ساخت‌وساز دوباره متوقف شده. از سوی دیگر نقشه‌های معماری باید توسط کمیته رسیدگی به امور مساجد بازبینی شود تا با استانداردهای جدید ساخته شود. امیدواریم با کمک خیران و تخصیص اعتبار از سوی شهرداری تهران ادامه پروژه را شاهد باشیم.» اهالی محله آسمان‌ها به ادامه روند ساخت‌وساز مجتمع فرهنگی مذهبی الزهر(اس) دل بسته‌اند و امیدوارند زودتر این گره فرهنگی در محله‌شان باز شود.

شهردار ناحیه ۸:

زمین برای ساخت مرکز فرهنگی در محله نداریم

محله‌های آسمان‌ها و سپهر در ناحیه ۸ شهرداری منطقه ۲ واقع شده‌اند. موضوع کمبود فضاهای فرهنگی را با «قادر صادقی»

شهردار ناحیه در میان گذاشتیم. صادقی با بیان اینکه تجهیز و گسترش فضاهای فرهنگی یکی از اولویت‌های شهرداری ناحیه است، می‌گوید: «برای ساخت مرکز فرهنگی باید زمین و محل مناسب در محله داشته باشیم که در محله آسمان‌ها زمین برای ساخت مرکز فرهنگی جدید نداریم.» صادقی ادامه می‌دهد: «مرکز فرهنگی، مذهبی الزهر(اس) هم به‌صورت هیئت امنایی اداره می‌شود. شوراییان و اهالی محله با جدیت پیگیر پیشرفت کارهای عمرانی هستند. شهرداری ناحیه هم از هیچ حمایتی دریغ نمی‌کند.»

امام جماعت مسجدالزهر(اس) معتقد است با تکمیل پروژه اتفاق خوبی در محله می‌افتد قطب فرهنگی منطقه می‌شویم

ساختمان مسجد که تکمیل شد اهالی محله توانستند از ابتدای شهریور ماه در مسجد حضور یابند و از فعالیت‌ها و برنامه‌های دینی

استفاده کنند. حجت‌الاسلام «محمد مهدی ابراهیمی» امام جماعت مسجدالزهر(اس) می‌گوید: «کلاس‌های آموزش قرآن و مباحث دینی برای بانوان و آقایان در مسجد برگزار است و برای بیشتر شدن این کلاس‌های آموزشی برنامه‌ریزی میان‌مدت و بلندمدت انجام شده‌است.» او ادامه می‌دهد: «مساجد صرفاً

محلی برای اقامه نماز نیستند. بلکه فعالیت‌های تعلیمی، تربیتی و فرهنگی نیز باید انجام شود که مسجدالزهر(اس) نیز از این قاعده مستثنا نیست. نگاه ما این است که این مسجد با برپایی برنامه‌های ویژه بتواند قطب فرهنگی و تربیتی منطقه باشد. طوری که مخاطبان فقط از هم‌جواران و شهروندان این محله نباشند و سایر شهروندان منطقه برای حضور در برنامه‌های شاخص مسجد و مجتمع فرهنگی الزهر(اس) به اینجا بیایند.» کلاس سبک زندگی اسلامی، آموزش قرآن، اصول فقه و اندیشه اسلامی به‌زودی در مسجد برگزار می‌شود.

«محمد رضا امیرصادقی» و «رضوان سنجابی» زوج عروسک‌ساز و عروسک‌گردان:

جای عروسک در شهر خالی است

زهرا کریمی

اتاقی با قفسه چوبی که در آن پر است از صورتهای اسفنجی که نه دهان دارند و نه چشم. کاغذ الگو، دوک الیاف‌های زرد و نارنجی تند و قرمز دانه اناری در همه طبقات قفسه دیده می‌شود. چند تا بی طبقه هم فقط لباس‌های فری مدیرو، دهن گشاد، پیری و مامان مهری چیدمان شده‌اند. اینجا مزون لباس، اتاق گریم و آئینه عکس عروسک‌هاست و بیشتر مواقع هم محلی برای تمرین گروه عروسک‌گردان‌ها. اتاق کار زوج خوش‌ذوق هنری «رضوان سنجابی» و «محمد رضا امیرصادقی». زوجی که با ساخت عروسک و اجراهای متعدد نمایش عروسکی معرف حضور علاقه‌مندان به نمایش و تئاتر هستند و حالا طی سال‌ها فعالیت و با کسب تجربه در اجراهای مختلف حرف‌های شنیدنی بسیاری برای گفتن دارند.

ساخت آنها چند روز فکر و تحقیق می‌کنم؛ چند بار اتود می‌زنم و بعد می‌شود همان عروسک دلخواهم. تاکنون ۳۰۰ شخصیت عروسکی ساخته‌ام. اگر قرار بود همه را نگه دارم در این اتاق دیگر جای خودم و چرخ خیاطی‌ام نبود.» امیرصادقی می‌گوید: «گاهی برخی از عروسک‌ها را باید خودمان در برنامه‌ها عروسک گردانی کنیم. قسمت سخت آن صدا پیشگی عروسک‌هاست. معمولاً طراحی صداها برعهده

لذتی غیر از ترویج فرهنگ عروسک ایرانی سراغ ندارم

پارچه‌های برش خورده روی میز خیاطی تلنبار شده است و سنجابی برای مرتب کردن آنها از همسرش کمک می‌گیرد. امیرصادقی پارچه‌های برش خورده را تا می‌زند و می‌گوید: «اینجا اتاق کار، اتاق تمرین، اتاق طراحی، اتاق گریم، اتاق عکاسی، اتاق دیالوگ‌نویسی، اتاق لباس و در کل اتاق همین عروسک‌هایی است که رضوان آنها را به دنیا دعوت می‌کند. به جرئت می‌توانم بگویم هر کدام از این عروسک‌ها به غیر از عروسک دهن گشاد تا به حال چندین بار از آنها سفارش گرفته‌ایم و تولید شده‌اند. دهن گشاد فقط یکبار ساخته شده و دیگر نمونه‌ای از آن در کارگاه ما تولید

نشد و چون خاص است در بیشتر برنامه‌ها به‌صورت افتخاری حضور پیدا می‌کند.» سنجابی در ادامه صحبت‌های همسرش می‌گوید: «۱۹ سال بیشتر نداشتیم که بر حسب علاقه‌ام به ساخت عروسک، این کار هنری پیشام شد. قیلا تعداد ساخت عروسک‌ها دستم بود اما از وقتی سفارش‌ها زیاد شد دیگر تعداد روزها و شب‌هایی که مشغول ساخت عروسکم از دستم خارج شده. ترویج فرهنگ استفاده از عروسک‌های ایرانی لذتبخش‌ترین قسمت خاطرات زندگی‌ام است.»

تا امروز ۳۰۰ شخصیت عروسکی ساخته‌ام

کیسه‌های پر از اسفنج را به همسرش می‌دهد. امیرصادقی با صدای یکی از شخصیت‌های عروسکی بلند و شمرده شمرده می‌گوید: «رضوان خانم وقتی عروسک جدید خلق می‌کند چشم‌هایش برق می‌زند و خدا آن روز را نیارود که بخواید از عروسک‌ها جدا شود و آنها را به دست صاحبانش برساند. آن روز این اتاق، اتاق ماتم می‌شود و گاهی پیش آمده شب تا صبح در این اتاق با آنها صحبت می‌کنم و مثل مادرها می‌شند. این عروسک‌ها خداحافظی می‌کنند و به این خاطر صلاح می‌دانم بیشتر به همان آموزش نمایش در مدارس مشغول باشم تا بخواید عروسک جدید بسازد.» سنجابی می‌خندد و می‌گوید: «باید به من حق بدهید. چون برای

من است و باید چند بار تست بگیریم تا بتوانم برای شخصیت آن عروسک صدای خوبی را انتخاب کنم. وقتی عروسک‌های ساخته شده، زبان به حرف زدن باز می‌کنند و ارتباط با مخاطب برقرار می‌شود جذاب‌تر و دوست‌داشتنی‌تر می‌شوند؛ مثل همین فری مدیرو و فوقولی.»

کسب رتبه برتر مدارس منطقه یک در نمایش عروسکی

سنجابی، عروسک دهن گشاد را از میخ روی دیوار جدا می‌کند و روبه‌روی قفسه لباس عروسک‌ها می‌ایستد و در حال انتخاب لباس به‌صورت عروسک نگاه می‌کند و با لحنی کودکانه می‌گوید: «دهن گشاد جانم دیگر کم‌کاری معروف می‌شوی! قرار است عکس‌ت در روزنامه چاپ شود...» می‌خندد و می‌گوید: «خیلی‌ها از صحبت من با عروسک‌ها تعجب می‌کنند ولی این بین همه عروسک‌سازان و عروسک‌گردان‌ها یک امر طبیعی است. در آموزش‌های تئاتر در

مدارس ابتدا سعی می‌کنم بین دانش‌آموزان و عروسک‌ها ارتباط برقرار کنم که خوشبختانه تاکنون نتیجه‌های رضایت‌بخشی با کسب رتبه‌های برتر در مسابقات به

معرفی زوج هنر مند رضوان سنجابی / لیسانس سینما تجربه کار در رشته‌های هنری تئاتر عروسکی، تئاتر رئال و فیلمسازی

محمد رضا امیر صادقی لیسانس فیلمسازی فوق لیسانس سینما رشت کارگردانی

مدیر است و بر کار همه نظارت دارد و رمز موفقیت مدیران را به منتر پارگو می‌کند.

پیری بابا پیری ادمین پیچ اینستاگرام کارگاه و معمولاً در حال چت کردن با مخاطبان کارگاه است.

آموزش شهروندی با حضور عروسک‌ها رضوان سنجابی: «مدتی پیش برای کاری به بوستان نیاوران رفته بودم که دستگاهی نظرم را به خود جلب کرد. اگر داخل دستگاه بطری پلاستیکی می‌گذاشتم به‌صورت اتوماتیک برای حیوانات در ظرفی غذا گذاشته می‌شد. این دستگاه خودآگاه به من آموزش داد که بطری پلاستیکی را در سطل زباله یا هر جایی رها نکنم و حواسم به حیوانات شهرم باشد. به نظر من می‌توان از عروسک‌ها هم برای بسیاری از آموزش‌های شهروندی در شهر استفاده کنیم.»

دهن گشاد این عروسک نخستین بار در برنامه اعجوبه‌ها با مهران غفوریان نمایش اجرا کرد و هیچ‌وقت ساخت آن تکرار نشد و فقط همین یکی است.

دست آورده‌ایم» لباس طرح پامشاد را تن عروسک می‌کند و می‌گوید: «آموزش و پرورش هر ساله مسابقه فرهنگی و هنری فجر را در دهه‌فجر بین مدارس ابتدایی تا دبیرستان برگزار می‌کند. این مسابقه رشته‌های مختلف دارد مثل فیلم‌سازی، نمایش عروسکی، لالایی خوانی و قصه‌گویی. سال گذشته مربی فنی مدرسه راهنمایی دخترانه تقوا بودم و در رشته فیلم کوتاه و نمایش عروسکی رتبه اول، مدرسه ابتدایی شایستگان رازی در درازاشیب در رشته نمایش عروسکی رتبه اول، دانش‌آموزان مقطع راهنمایی در رشته نمایش عروسکی رتبه اول و در مدرسه سپهرانه ایمان در میدان بسیج واقع در محله اندرزگو در رشته نمایش عروسک دستکشی رتبه دوم را کسب کردند. موفقیت دانش‌آموزان در مسابقات دهه‌فجر من و همسرم و سایر اعضای این کارگاه را به هدفان یک قدم نزدیک‌تر می‌کند.»

مجتمع‌های شمال تهران سالن سینما دارند

همه عروسک‌ها و صورتک‌ها را روی میز الگو کنار هم می‌چینند و دستی هم به سر و صورتشان می‌کشند. امیرصادقی به همسرش می‌گوید: «چه خاطره‌ها که با این عروسک‌ها در خیابان‌های تهران نداریم. یادش به خیر. نمایش خیابانی که در بوستان از کودکان و بزرگسالان داشتیم.» سنجابی از بازخورد اجراهایشان در خیابان و اماکن فرهنگی شمال تهران و سایر مناطق تهران می‌گوید: «واقعاً طی این سال‌ها با بازخوردهای ساکنان هر منطقه با منطقه دیگر زمین تا آسمان تفاوت داشت. ما در فرهنگسراهای نیاوران، خاوران، قدس و در منطقه ۱۹ اجرا زیاد داشتیم که با انرژی‌های متفاوتی مواجه شده‌ایم. کودکان منطقه یک نسبت به مناطق دیگر ذوق چندانی برای تماشای تئاتر یا علاقه‌ای به یادگیری این حرفه ندارند. اما در مناطق دیگر سکوئی که از تماشای نمایش عروسکی دارند به بچه‌های تیم ناخودآگاه انرژی مثبت می‌دهند. یکبار در یکی از کارگاه‌های عروسکی با دانش‌آموزان یکی از مدارس منطقه یک قرار گذاشتیم برای تماشای تئاتر به یک سالن عمومی برویم. یکی از بچه‌ها گفت: من علاقه‌ای به آمدن ندارم. چون در طبقه پایین مجتمع‌مان سالن سینما داریم و فیلم‌های خوبی هم اکران می‌کنند. وقتی این حرف را شنیدم تا چند ثانیه فقط مکت کردم که چقدر فاصله طبقاتی در تهران وجود دارد.»

اهالی محله «درب دوم»

از مشکلات نبود میدان میوه و تره بار در محله می گویند

کی میره این همه راهو؟!

حسن حسن زاده

اگرچه کمبود میدان میوه و تره بار در محله های منطقه ۳

برای شهروندان مشکل ساز شده است اما اهالی محله قدیمی درب دوم بیش از دیگر محله های این منطقه با مشکلات نبود میدان میوه و تره بار دست و پنجه نرم می کنند. وجود کوچه های پلکانی پرشمار، مسیر طولانی و پرهزینه تا نزدیک ترین میدان تره بار و سطح در آمد پایین اهالی، ساخت میدان تره بار را در فهرست مهم ترین درخواست های اهالی این محله از مدیریت شهری قرار داده است. سری به محله درب دوم زده و در گفت و گو با اهالی و شوراباران ابعاد این مشکل را بررسی کرده ایم.

مسیر سخت پیش پای سالمندان

تاکسی مقابل نخستین پله کوچه غلامرضا کشانی متوقف می شود. پله ها از دل کوچه ای که هر دو سمتش پر از خانه های فرسوده است به بالادست محله می رسند. پیرمرد با کیسه های پر از میوه و سبزیجات به زحمت از تاکسی پیاده می شود و روی نخستین پله کوچه قدم می گذارد. هنوز چند پله ای پشت سر نگذاشته که از فرط خستگی، انگار کیسه ها در دست هایش سنگین تر می شوند. با یک حساب سرانگشتی هنوز بیش از ۱۵۰ پله تا انتهای این راه پله تمام نشده ای باقی است. پیرمرد نفسی تازه می کند و دوباره با کیسه های پر از میوه، پله ها را یکی پس از دیگری پشت سر می گذارد. اگرچه در محله درب دوم بیش از ۳ هزار نفر در حد همین کوچه های پلکانی زندگی می کنند، اما نبود میدان

ما بالاشهری نیستیم!

شرایط اقتصادی ساکنان محله درب دوم مسئله دیگری است که اهمیت ساخت میدان میوه و تره بار در این محله را بیشتر می کند. «علی اکبر اسدی» شورابار صدر می گوید: «اگرچه محله درب دوم در منطقه ۳ قرار گرفته اما اهالی محله ما از نظر سطح درآمد، بالاشهری محسوب نمی شوند. بیشتر ساکنان محله درب دوم از قشر کارگر و با سطح درآمدی متوسط و ضعیف هستند. از طرفی در همین املاک ریزدانه و خانه های فرسوده، خانوارهایی هم داریم که برای گذران زندگی نیاز به کمک افراد خیر دارند. حتی برای قشر کارمند محله هم قیمت میوه و تره بار و مایحتاج روزانه اهمیت زیادی دارد.» اگرچه ۳ میوه فروشی در دل کوچه های پلکانی محله درب دوم وجود دارد اما اهالی محله برای خرید میوه ارزان تر مجبورند راه طولانی و البته پرهزینه تا میداین میوه و تره بار محله های زرگنده و اختیاریه را انتخاب کنند. برای بررسی اختلاف قیمت برخی اقلام در مصرف در میوه فروشی های محله درب دوم و

تردد در این محله برای سالمندان و معلولان بسیار دشوار است

علی اکبر اسدی
شورابار صدر

عباس حاج بیگی
یکی از اهالی درب دوم

محمدعلی شهابی
یکی از اهالی درب دوم

رضا محمودی
دبیر شوراباری محله

امکان خرید اینترنتی از میوه تره بار مهیا می شود

به جز اهالی درب دوم، ساکنان محله های قلیک هم با مشکل نبود میدان میوه و تره بار در محله شان دست و پنجه نرم می کنند. «ارش ثمری نیک» رابط و عضو هیئت رئیسه شوراباری منطقه ۳ از پیگیری ها برای جلب مشارکت بخش خصوصی در ساخت میداین میوه و تره بار می گوید: «اگرچه بیشتر ساکنان محله درب دوم از اقشار کم درآمد هستند و همین موضوع اهمیت ساخت میدان میوه و تره بار در این محله را بیشتر می کند اما به دلیل محدودیت های ترافیکی در جانیابی میدان تره بار، تا امروز شرایط برای ساخت این مرکز مهیا نشده است. از آنجایی که این کمبود در دیگر محله های منطقه مانند محله قلیک هم احساس می شود، در جلسه با اعضای شورای شهر پیشنهاد شد با نظارت شوراباری و ورود شهرداری منطقه، شرایط برای مشارکت بخش خصوصی در ساخت میدان میوه و تره بار مهیا شود.» اما خبر خوب برای اهالی درب دوم و دیگر محله های منطقه ۳ این است که به زودی بستری برای خرید اینترنتی از میدان میوه و تره بار زرگنده برای آنها مهیا می شود. ثمری نیک می گوید: «پس از هماهنگی با مسئولان بازار میوه و تره بار شمال تهران، قرار شده است به زودی بستری برای خرید اینترنتی میوه با کیفیت از میدان تره بار زرگنده مهیا شود.»

کرایه تاکسی به صرفه نیست

اهالی محله درب دوم برای تهیه میوه، سبزیجات و گوشت و مرغ ارزان تر مجبورند زیر بار هزینه های رفت و آمد به محله های زرگنده و اختیاریه بروند. اگر از مشکلات حمل کیسه های سبزی خرید تا کوچه ای پلکانی محله بگذریم، کرایه تاکسی از محله درب دوم به میدان اختیاریه و زرگنده هم مبلغ قابل توجهی است. به ویژه برای شهروندانی که می خواهند با خرید ارزان از میداین میوه و تره بار در هزینه ها صرفه جویی کنند. برای بررسی این موضوع پس از چند دقیقه پیاده روی در کوچه های پلکانی عکاف، غلامرضا کشانی و شهید پارسا، راهی خیابان قلندری جنوبی می شوم. «محمدعلی شهابی» یکی از اهالی درب دوم می گوید: «کرایه تاکسی رفت و برگشت به میدان تره بار زرگنده ۶ هزار تومان است. یعنی

افزایش ترافیک به خاطر یک کیلو گرم میوه

نبود میدان میوه و تره بار در محله درب دوم، سفرهای درون شهری غیر ضروری را هم در این محله بیشتر کرده و زمینه ساز افزایش بار ترافیکی در خیابان های این محله و حتی محله های مقصد شده است. در حالی که با توجه به وجود کوچه های پلکانی بسیار در محله درب دوم، وسایل حمل و نقل عمومی در این محله وجود ندارد. در نتیجه گروهی از ساکنان درب دوم از خودرو شخصی برای خرید آسان تر از میداین میوه و تره بار اختیاریه و زرگنده

«ناهید کلوشانی» از راه اندازی کارگاه کار آفرینی می گوید که به دست معلولان می چرخد

ما هم شهر وند درجه یک هستیم

راحله عبدالحسینی

«افراد دارای معلولیت»، این، تعریفی است که از خودشان دارند. نه معلول و نه توانیاب.

اعضای بنیاد خیریه معلولان ایرانیان به واسطه همین تعریف، فاصله ها را از میان خود و دیگر افراد جامعه برداشته و با افتخار سرشان را بالا گرفته اند و می گویند: «ما هم شهروند درجه یک هستیم. ما هم مهارت های داریم.» بنیاد خیریه معلولان ایرانیان، سازمان مردم نهادی است که سال ۱۳۹۲ به همت «ناهید کلوشانی» راه اندازی شد. او که یکی از افراد دارای معلولیت است، به عنوان کار آفرین برتر شناخته می شود و توانسته برای ۲ هزار نفر کار آفرینی و اشتغالزایی کند. اعضای کارگاه بنیاد خیریه معلولان ایرانیان در خیابان پاسداران محله قبا در روزهای کرونا بی فعالیت خود را بر دوخت ماسک متمرکز کرده اند. در حالی که قبلاً کارهای دیگر هنری شامل خیاطی، معرق، نقاشی و... در این کارگاه به راه بود.

فلج اطفال در ۳ سالگی، خلاصه ماجرای معلولیت «ناهید کلوشانی» است. او که تحصیلاتش را در رشته علوم آزمایشگاهی ادامه داد و سال ها در این حوزه فعالیت کرد سال ۱۳۹۲ به این فکر افتاد که بنیادی برای افراد دارای معلولیت راه اندازی کند که به دست خودشان اداره شود و بتوانند از مهارت هایشان کسب درآمد کنند. حاصل این جرقه ذهنی شد «بنیاد خیریه معلولان ایرانیان» که حالا ۲ هزار نفر از افراد دارای معلولیت را تحت پوشش قرار داده است.

آموزش ماهیگری به جای دادن ماهی

کلوشانی، کارآفرین و رئیس هیئت مدیره بنیاد خیریه معلولان ایرانیان معتقد است افراد دارای معلولیت در جامعه ما از بستر خانواده و تلاش خود به جایی می رسند: «روزهای نخست که بنیاد خیریه معلولان ایرانیان را تشکیل دادیم به فکر ارائه خدمات رفاهی به معلولان بودیم. بعد از مدتی متوجه شدیم که حدود ۹۰ درصد این افراد هنرمند هستند. از قالیبافی و گلیم بافی تا معرق و عروسک سازی و ساخت زیورآلات. قریب به ۲۰۰ نفر از افراد دارای معلولیت را دور هم جمع کردیم و از طریق خیران به تعداد قابل توجهی سرمایه اولیه دادیم.» همین جا بود که کارآفرینی برای افراد دارای معلولیت غنغنه اصلی کلوشانی شد. بعد از واگذاری سرمایه اولیه، حالا باید به فکر بازار فروش محصولات بود. کلوشانی می گوید: «در نمایشگاه هایی که شهرداری مناطق برگزار می کرد، غرفه می گرفتیم و به این ترتیب بازار فروش محصولات را فراهم می کردیم. ۳ سال در بوستان های ملت و مجیدیه غرفه داشتیم. نمایشگاه هنر زنان دارای معلولیت در برج میلاد که سال ۱۳۹۷ به مدت ۱۰ روز برگزار شد یکی از بهترین رویدادها برای بچه های ما بود که از شهرداری جایزه هم گرفت.»

مهارت آموزی و اشتغالزایی

کارگاه خیابان پاسداران از سوی یکی از خیران در اختیار معلولان هنرمند قرار گرفته است. در این کارگاه علاوه بر خیاطی، معلولان هنرهای دیگری از جمله سفالگری، مجسمه سازی، پتینه کاری، موسیقی، خوشنویسی، نقاشی، معرق و... را توسط افرادی که دارای معلولیت هستند آموزش می بینند و محصولات و کارهای هنری خود را در همین کارگاه برای فروش ارائه می کنند. کلوشانی ادامه می دهد: «با شیوع کرونا حضور اعضا در کارگاه کم شده و کارگاه خیاطی فقط

مناسب سازی معابرم آرزوست!

«علی کریمی کبیر» نایب رئیس هیئت مدیره بنیاد خیریه معلولان ایرانیان می گوید: «اگر فرد دارای معلولیت بخواهد از خانه اش بیرون بیاید و به سرکار و شغلش برود، اول باید یک ویلچر مناسب داشته باشد. هرکدام از معلولان با توجه به نوع معلولیت و فیزیک بدنی به یک نوع ویلچر نیاز دارند. در بنیاد، کلینیک ویلچر راه اندازی شده و به هرکدام از اعضا با توجه به نیازشان ویلچر داده می شود. بر فرض اینکه فرد معلول ویلچر مناسب داشته باشد و بتواند

علی کریمی کبیر
نایب رئیس هیئت مدیره بنیاد خیریه معلولان ایرانیان

۲۰۰۰

نفر از افراد دارای معلولیت، تحت پوشش بنیاد خیریه معلولان ایرانیان هستند.

۴۵۰

دانش آموز در میان اعضا هستند که تأمین تمام هزینه تحصیلاتشان با بنیاد است.

۸۵۰

نفر از اعضای بنیاد باتوان هستند که از طریق فروش محصولات متابع دستی خودشان به درآمدزایی رسیده اند.

۳۰

نفر از افراد دارای معلولیت در بخش اداری بنیاد مشغول به کارند.

سورس مرادی
یکی از افراد دارای معلولیت عضو بنیاد

می گوید که از سال ۱۳۹۳ با بنیاد آشنا شده است: «مسئول بازارچه های بنیاد هستم. کرونا که آمد بیشتر کار ما به دوخت ماسک های پارچه ای معطوف شد، من هم مسئول فروش هستم. در کلاس های آموزشی بنیاد مثل نقاشی و عکاسی هم شرکت می کنم. اعضای بنیاد با وجود معلولیتشان خیلی فعال هستند. من هم همیشه هر کاری که در توانم باشد و از دستم برآید انجام می دهم.»

مرور هویت محله‌ای که قدمتش به قبل از دوره قاجار می‌رسد

مبتلایان وبا درمریضخانه کاشانک

راحه عبدالحسینی

هر جا آب روان و قنات بود، چند خانواده‌ای دور هم جمع می‌شدند و زندگی را آغاز می‌کردند. ردپای همین ماجرا در هویت محله کاشانک هم دیده می‌شود. قریه‌ای از ۳۳ پارچه‌آبادی شمیران که سابقه سکونت در آن به صدها سال پیش برمی‌گردد. نه تنها قنات‌های پروآب که درخت چنار کهنسال هم حکایت از شکل‌گیری زندگی در این آبادی دارد. حالا که فقط صدای نهرهای پرآب کاشانک در ذهن قدیمی‌ها تداعی می‌شود و برج‌های سربه فلک کشیده و ساختمان‌های سیمانی بر محله سایه انداخته است. در این گزارش از هویت محله کاشانک می‌گوییم.

دانستن وجه تسمیه بسیاری از گر‌ها را باز می‌کند و با یک حساب سرانگشتی می‌توانیم درباره قدمت و اصالت محله بیشتر بدانیم. درباره ریشه‌شناسی نام محله کاشانک، «داریوش شهبازی» نویسنده کتاب تهران‌نامه به «ک» تصغیر اشاره می‌کند و بیشتر توضیح می‌دهد: «در وجه تسمیه محله کاشانک نخست ک تصغیر توجه ما را جلب می‌کند که شبیه سوهانک، ونک و کهریزک است که در گستره تهران اسامی زیادی را با این نامگذاری می‌بینیم که با این شیوه ساخته شده‌است. کاشانک هم در واقع نامش را از کاشان کوچک گرفته است.» ماجرای نام کاشان کوچک در حافظه تاریخی اهالی محله به یک روایت برمی‌گردد. «سعید گودرزی» از اهالی قدیمی کاشانک در این باره می‌گوید: «انیس‌الدوله، سوگلی ناصرالدین شاه از او می‌خواهد که زمین‌ها و املاک شهر کاشان را به او بدهد. ناصرالدین شاه هم برای برآوردن خواسته او، زمین‌های کاشانک را به او می‌دهد و به همین ترتیب اینجا کاشانک یا کاشان کوچک نام می‌گیرد.» هرچند سوگلی ناصرالدین شاه در کاشانک، عمراتی نداشت اما کاشانک هم به دلیل خوش آب و هوا و سرسبز بودن، همواره باتوق ناصرالدین شاه و رجال قاجار بود.

شهبازی قدمت آن را این‌طور توضیح می‌دهد: «به نظر می‌رسد که در اوایل دوره قاجار، برخی از طوایف عرب از ورامین به تهران آمدند. به‌دلیل اینکه آقا محمد خان قاجار با عرب‌های ساکن در ورامین ارتباط دوستی داشت و آنها به آقامحمدخان کمک‌های زیادی کردند. بنابراین بخش زیادی از آن طایفه را به تهران آورد که البته جوانان همراه سپاه بودند و بخشی از خانواده‌ها هم به تهران مهاجرت کردند. طائفه‌ای به نام طایی هم در این مهاجرت در محله کاشانک ساکن شدند که جزو نخستین ساکنان محله کاشانک به شمار می‌روند.» اما قدمت قریه کاشانک خیلی بیشتر از روزگار قاجار است. شهبازی این‌طور دلیل می‌آورد: «حضور طایفه طایی نخستین حضور و تشکیل روستای کاشانک نیست و نباید فکر کنیم کاشانک در همان دوران و در اوایل سلسله قاجار تشکیل شده‌است. من فکر می‌کنم با توجه به قناتی که در کاشانک وجود دارد و درخت چنار قدیمی کاشانک، حتماً پیش از آن هم کاشانک محل زندگی تعدادی از افراد بوده. ممکن است تعداد ساکنان بسیار کم بوده باشد و روستایی تشکیل نشده

باشد. در نگاه کلی در گستره تهران، هر کجا که آب و قناتی بوده، قاعدتا در اطراف آن تعدادی از افراد ساکن شده‌اند.» شهبازی طایفه‌های دیگر کاشانک را این‌طور برمی‌شمرد: «همنیان، بیانی، ناطقیان و خیری از دیگر طوایف کاشانک هستند. طایفه ناطقیان در دیگرآبادی‌های شمیران مثل حصار بوعلی دیده می‌شود. برخی از این خانواده‌ها طی سال‌های گذشته از لوسان، اوشان، قشم و آهار به مرور وارد شمیران شدند. بیاتی‌ها از سربند آمدند.» قدیمی‌های کاشانک به زراعت و باغبانی مشغول بودند و محصولات به غلات، بنشن و میوه‌جات محدود می‌شد.

وبا در کاشانک

کاشانک از جمله روستاهایی است که بیشتر از بقیه روستاها در دوره قاجار از آن نام برده شده‌است. همسایگی کاشانک با نیاوران و رفت‌وآمد ناصرالدین شاه به نیاوران باعث شده بود که برخی از رجال درباری همچون جهانگیر میرزااحسام‌السلطنه از شاهزادگان قاجار اینجا ساکن شدند. شهبازی

می‌گوید: «منزل و باغ حسام‌السلطنه میعادگاه اهل فضل و هنر مثل محمدتقی بهار و عارف قزوینی بود.» سال ۱۲۶۹ و اوایل دوره حکومت ناصری، بیماری وبا در تهران شایع شد. «محمدعلی خان سرتیپ» در روستای کاشانک چادر می‌زند و مشغول مداوای بیماران می‌شود. محمدحسن خان اعتمادالسلطنه در مرآت‌البلدان آورده است: «چون مردم دارالخلافه به واسطه ناخوشی از شهر به شمیرانات می‌روند، محمدعلی خان سرتیپ را به نظم شمیرانات امر فرمودند و مشارالیه دو چادر می‌ریختند در کاشانک زده و یکی طبیب معین کرده که هریک از سربازان و سکنه دهات شمیران مبتلا به ناخوشی می‌شوند، در آنجا مشغول مداوا و معالجه شوند. برقراری این پست هم فایده‌ای نداشت و اندکی بعد در بعضی مناطق شمیران از قبیل تجریش، جماران، نیاوران و ازگل نیز وبا بروز کرد.»

قبرستان قدیمی کاشانک

روستایی که برای خود قنات، مسجد، تکیه، گرمابه و قبرستان داشت، یک روستای تمام‌عیار بود. کاشانک هم از دسته همین روستاها بود. شهبازی می‌گوید: «در زمان قاجاریه، کاشانک به واسطه امکاناتش به اندازه خودش شهرتی داشت. آن زمان همه روستاها قبرستان نداشتند. برخی اوقات روستاهای نزدیک به هم مردگان را در یک گورستان دفن می‌کردند.» مرحوم حجت بلاغی در کتاب گزیده تاریخ تهران از «کربلایی حسن» یاد می‌کند که از درآمد کشاورزی برای روشنایی مسجد و قبرستان وقفیاتی دارد. «سعید گودرزی» از اهالی کاشانک درباره قبرستان می‌گوید: «این قبرستان به قبرستان جوز درختک معروف است که بیش از ۳۰۰سال قدمت دارد. آخرین افرادی که در این قبرستان به خاک سپرده شدند، ۴ شهید انقلاب اسلامی در سال ۱۳۵۷بودند.» جوز در عربی به معنای گردو است. شهبازی می‌گوید: «وقتی لجهجه تهرانی را بررسی کنیم کلماتی را از لجهجه‌های مختلف مثل تاتی و عربی می‌توانیم ببینیم. یکی از رسوم قدیمی که در قبرستان جوز درختک برپا می‌شد این بود که در روز عاشورا ازآبادی‌های اطراف دسته‌های سینه‌زنی و عزاداری به قبرستان می‌آمدند و تا ظهر عاشورا در قبرستان دور هم عزاداری می‌کردند و بعد از آن برای صرف ناهار ظهر عاشورا به تکیه خودشان می‌رفتند.»

بن‌بست «مادر»!

هویت برخی از کوچه‌پس‌کوچه‌ها و خیابان‌های شهرمان از افرادی گرفته شده که در آن محل زندگی می‌کردند. خیابان و کوچه را به نام آنها می‌خواندند و کم‌کم این نام‌ها ماندگار شد و به روزگار ما رسید. مثل همین بن‌بست «مادر» در محله کاشانک شمیران؛ بن‌بستی که شاید برای افرادی که حالا در برج‌های همین محله زندگی می‌کنند رمزگشایی نشده باشد و نماند که در این بن‌بست به جای این آپارتمان‌ها خانه حیاطدار مادری بوده به نام «شرف‌سادات قیدی»؛ مادری خوش قلب و مهربان که گرهِ گشا و امین مردم بود. همه اهل محل به او مادر اشرف‌سادات می‌گفتند. خانه مادر اشرف‌سادات با حیاط بزرگ و درخت‌های سرسبز داخل این بن‌بست بود که حالا آپارتمان شده و دیگر خبری از آن خانه نیست. مادر اشرف سادات زن مؤمنی بود و به دلیل سیادتش اهل محل نذر او می‌کردند. مزار مادر اشرف‌سادات در قبرستان قدیمی کاشانک است.

طایفه‌های ساکن کاشانک

کاشانک

قدیمی شمیران است که

گلایه اهالی از انباشت زباله و سرازیر شدن فاضلاب در رودخانه درکه

دل رودخانه خون است!

حسن حسن‌زاده

محله درکه و مسیر زیبای کوهپیمایی آن به ارتفاعات جنوبی البرز، همواره پذیرای گردشگران و اهالی این محله است. اما متأسفانه انباشت زباله در حاشیه رودخانه و برخی کوچه‌باغ‌ها، چهره این مسیر سبز و پرदार و درخت را مخدوش می‌کند. کیسه‌های پر از زباله که در نقاط مختلف حاشیه رودخانه جا خوش کرده و زباله‌هایی که شفافیت آب رودخانه را نشانه گرفته‌اند نه تنها معضلی برای اهالی درکه است بلکه تهدیدی برای محیط‌زیست این مسیر گردشگری محسوب می‌شود. اهالی از تکمیل نشدن شبکه فاضلاب شهری و سرازیر شدن فاضلاب برخی رستوران‌ها و خانه‌ها به دل رودخانه و حتی کوچه‌های محله گلایه دارند. سری به محله درکه زدیم و در گفت‌وگو با اهالی محله و شورایاران ابعاد این معضل را بررسی کردیم.

سربلایی خیابان شهید میراسماعیلی ما را به ابتدای مسیر کوهپیمایی و حاشیه رودخانه درکه می‌رساند؛ جایی که هیچ نشانی از شلوغی شهر ندارد و آرامش و صفای طبیعت است که دل هر رهگذری را می‌رباید. اگرچه کوچه باغ‌های قدیمی درکه که به موازات رودخانه تا ارتفاعات البرز جنوبی امتداد دارند در تمام روزهای هفته پذیرای گردشگران و اهالی محله است اما فقط چند دقیقه قدم زدن در حاشیه رودخانه کافی-است تا انبوه زباله‌هایی که در گوشه رودخانه تلنبار شده، لذت پیاده‌روی در دل طبیعت شمال شهر را از بین ببرد. در انتهای کوچه موسوی مطلق با عبور از شیب نسبتاً تند یک مسیر فرعی به حاشیه رودخانه می‌رسیم. کیسه‌های کوچک و بزرگی که با انواع و اقسام زباله‌های خشک و تر پر شده‌اند در چند نقطه از حاشیه رودخانه جلب توجه می‌کند. کمی آن سوتر، گروهی از زباله‌گردها پس از یک روزکاری تن به آب زده‌اند و منتظرند زباله‌های بسته‌بندی شده را با خود حمل کنند. اگرچه باغ‌راهی در که هم از هجوم زباله- گردها در امان نمانده است اما اهالی این محله جمع‌آوری نشدن مرتب زباله را متمم ردیف اول دپوی زباله در کوچه‌ها و حاشیه رودخانه می‌دانند. «سعید احسان میرعلی مرثیایی» دبیر کارگروه سلامت و محیط‌زیست شورایاری درکه می‌گوید: «به دلیل شرایط خاص کوچه‌ها و خیابان‌های محله که امکان تردد خودروهای شهرداری در آن وجود ندارد، جمع‌آوری زباله به یک معضل بزرگ تبدیل شده است. اگرچه شهرداری جمع‌آوری زباله را با موتورهای سه‌چرخ انجام می‌دهد اما متأسفانه برخی روزها زباله‌ها باقی می‌ماند.» اما دپوی زباله در حاشیه رودخانه که چهره زشتی به طبیعت زیبای درکه می‌دهد متهمان دیگری هم دارد. مرثیایی ادامه می‌دهد: «زباله‌گردها و زباله‌فروش‌ها هم از این شرایط، سوء استفاده و کوچه‌ها و حاشیه رودخانه را به محل دپوی زباله تبدیل کرده‌اند. اما برخی از کارگران جمع‌آوری زباله که به‌صورت پیمانکاری با شهرداری همکاری می‌کنند و وظیفه‌شان جمع‌آوری زباله است در کوچه‌ها و حاشیه رودخانه زباله را تفکیک می‌کنند و همین موضوع به افزایش مشکل دامن می‌زند.»

فاضلاب خانگی در کوچه ر‌ها می‌شود

انباشت زباله در برخی معابر و حاشیه رودخانه تنها مشکل اهالی درکه نیست. ساکنان بالادست محله درکه همیشه با مشکل دفع فاضلاب خانگی روبرو بوده‌اند و همین معضل، پیامدهای ریز و درشت بسیاری برای آنها به همراه داشته است. شبکه فاضلاب شهری در محله درکه تکمیل نشده و در نتیجه اهالی با حفر چاه و چاهک، فاضلاب و آب مصرفی خانگی را دفع می‌کنند. «رضا رحیمیان‌پور» از اعضای شورایاری درکه می‌گوید: «با اینکه لوله‌کشی شبکه فاضلاب در بسیاری از معابر و کوچه‌های فرعی انجام شده اما به دلیل تکمیل نشدن شبکه فاضلاب شهری در محله اوین و محدوده بزرگراه چمران، شبکه فاضلاب در محله ما هم تکمیل نشده است. در نتیجه امکان اتصال به شبکه فاضلاب شهری وجود ندارد و خانه‌ها با حفر چاه‌های جذبی و گاهی هم چاه سبتیک، فاضلاب خانگی را دفع می‌کنند.» دفع فاضلاب به این روش نه تنها باعث تحمیل هزینه‌های تخلیه چاه در فواصل زمانی مختلف به اهالی شده، پیامدهای

پاسخ شرکت فاضلاب تهران

تکمیل شبکه فاضلاب

تا پایان سال

اگرچه به دلیل بافت سنگی زمین در منطقه یک و موقعیت جغرافیایی این منطقه، مراحل اجرای شبکه فاضلاب نسبت به دیگر مناطق تهران با دشواری‌های بیشتری همراه است اما تلاش بیشتری همراه است تا پایان سال، دست اجر است و تا پایان سال، اما مزاده قاسم^۱ و گلبدیره در دست اجر است و تا پایان سال، تکمیل و امکان بهره‌برداری از شبکه بالادست فراهم می‌شود. اکنون اولویت نخست شرکت فاضلاب در منطقه یک تکمیل خطوط اصلی و جمع‌کننده است.

دیگری هم به همراه داشته است. در کوچه یاس، باریکه آبی که از کوچه‌های بالادست محله جاری شده و از دل کوچه می‌گذرد توجه ما را به خود جلب می‌کند. رحیمیان‌پور می‌گوید: «متأسفانه برخی از اهالی هم آب مصرفی خانگی را در جودی‌ها رها کرده‌اند. این مشکل در روزهای گرم تابستان بیشتر به چشم می‌آید. با گرم شدن هوا از فاضلاب‌هایی که در کوچه‌ها رها شده بوی بسیار بدی در معابر محله می‌پیچد.»

رستوران‌ها متهمان دیگر ماجرا

مشکلات انباشت زباله و بوی بد فاضلاب در برخی کوچه‌های محله درکه به همین‌جا ختم نمی‌شود. لوله‌های پلاستیکی و فلزی که از دل دیوارهای سنگ چین حاشیه روددره به رودخانه درکه راه باز کرده‌اند، روی دیگر این مشکلات را نمایان می‌کند. از حاشیه رودخانه که به سمت بالادست محله پیش می‌رویم بر شمار رستوران‌های حاشیه رودخانه افزوده می‌شود. اهالی می‌گویند همین رستوران‌ها از متهمان اصلی سرازیر شدن فاضلاب به رودخانه هستند. در کوچه موسوی مطلق با «هادی طاهری» یکی از اهالی درکه گفت‌وگو می‌کنیم.

طاهری می‌گوید: «هجوم موش‌های فاضلاب به حریم خانه‌های حاشیه رودخانه، امان همسایه‌ها را بریده. رستوران‌های غیرمجاز بالادست به دلیل پر شدن زود به زود چاه‌های فاضلاب، آب مصرفی خود را به رودخانه می‌ریزند و همین مسئله به افزایش شمار جانوران مودی کمک می‌کند.» اما فقط این رستوران‌های حاشیه رودخانه نیستند که مسیر لوله‌های فاضلاب را به سوی رودخانه تنظیم کرده‌اند. بلکه فاضلاب برخی از خانه‌های نزدیک رودخانه هم به‌سای همین لوله‌ها به دل رود می‌ریزد. رحیمیان‌پور می‌گوید: «متأسفانه فاضلاب برخی از خانه‌ها هم به رودخانه می‌ریزد که خطر بزرگی برای محیط‌زیست به حساب می‌آید. شورایاری مدت‌هاست پیگیر تکمیل شبکه فاضلاب شهری به‌عنوان راهکار اصلی حل مشکل است و حتی با توجه به موقعیت جغرافیایی و شرایط خاص محدوده، پیشنهاد لوله‌گذاری شبکه فاضلاب شهری در رودخانه درکه را به شرکت فاضلاب داده‌ام اما تا امروز خبری از تکمیل شبکه فاضلاب نشده است.»

رضا رحیمیان‌پور عضو شورایاری درکه

● صاحب امتیاز: مؤسسه همشهری
● مدیر مسئول: نیلوفر قدیری
● شورای سردبیری: مهدی علیپور
سروش چنایی
زکیه سعیدی

● تحریریه: شهره کیانوش‌راد/ زهرا کریمی
مرضیه موسوی/ ارجله عبدالحسینی
سحر رمضانعلی‌پور/ حسن حسن‌زاده

● مدیر هنری: کامران مهرزاده
● صفحه‌آرایی: محمدرضا محمدی‌تاش/ علی حسینی/ میلاد رفاقتی
فائزه توکلی
● حروفچینی و تصحیح: منیژه خسروآبادی/ اعظم آجوربندیان/ فهیمه شیرازی

● نشانی: خیابان ولی‌عصر (عج) ترسیده به پارک وی کوچه تورج پلاک ۱۴ ● کد پستی: ۱۹۶۶۵۳۳۸ ● صندوق پستی: ۴۵۹۵۶-۱۹۶۶۶ ● تلفن: ۲۳۰۲۳۱۰۰ ● دورنگار: ۲۳۰۲۳۴۸۸

هویت

کوی نصر امروز؛ گیشا سابق

هنوز اهالی قدیمی محله «کوی نصر» اینجا را به اسم سابقش می‌شناسند و با نام «گیشا» انس بیشتری دارند. «مهسا شریف» مدیر محله کوی نصر درباره وجه تسمیه نام محله گیشا سابق و شکل‌گیری این محله می‌گوید: «این محله قبل از سال‌های ۱۳۳۰ بیابان بود و هیچ اثری از این همه ساخت‌وساز شهری نبود. همین که تهران شکل و شمایل شهری به خود گرفت محله گیشا هم ساخته شد. روی تپه‌های گیشا یک بنا برای نگهداری از بیماران اعصاب و روان بود که حالا به جای آن بزرگراه حکیم ساخته شده است. زمین‌های اینجا متعلق به ۲ شخص به نام‌های کیخسرو و شاپوریان بود. از ترکیب اسم این ۲ نفر اینجا به «کی‌شا» و بعد به گیشا معروف شد و پس از انقلاب اسم محله به کوی نصر تغییر کرد.»

او می‌گوید: «پل گیشا سابق قبل از انقلاب برای سهولت در رفت‌وآمد در زمان بازی‌های آسیایی تهران به‌صورت موقت ساخته شد. به تازگی این پل تخریب شد و اکنون شاهد تغییرات زیادی در خیابان‌های این بخش از محله هستیم.»

میز گفت‌وگو

شهردار ناحیه ۱۰ منطقه یک خبر داد:

کاشت ۴ هزار اصله درخت

تا پایان سال

شمال شرقی‌ترین ناحیه تهران ناحیه ۱۰ منطقه یک است با محله‌های شهرک شهید محلاتی، قائم و سوهانک. شهرداری این ناحیه هم‌زمان با بازگشایی مدارس و تداوم شیوع ویروس کرونا در تعامل برای برپایی کارگاه‌های آموزشی زیست‌محیطی به‌صورت آنلاین برای دانش‌آموزان است. با «امیر لیلان» شهردار ناحیه ۱۰ منطقه یک درباره فعالیت‌ها در این محدوده گفت‌وگو کرده‌ایم.

چه شد که با مدرسه صهبای صبا در شهرک محلاتی مشارکت آموزشی آنلاین در حوزه زیست‌محیطی را آغاز کردید؟

برخی از موضوعات شهری نیاز به فرهنگسازی دارد. به‌عنوان نمونه اجرای طرح کاپ. متوجه شدیم که مدرسه دخترانه صهبای صبا در شهرک محلاتی بستر آموزشی آنلاین خوبی دارد و با توجه به درخواست مدیریت محله آموزشگران در ساعت خاص به مدرسه می‌روند و با هدف آموزش کاهش پسماند در منازل و آموزش‌های زیست‌محیطی طرح در حال اجراست. این ناحیه حدود ۲۷ مرکز آموزشی دارد و چنانچه طرح با استقبال مواجه شود و سایر مدارس نیز درخواست آموزش داشته باشند در سایر مدارس نیز این کارگاه‌های آنلاین برگزار خواهد شد.

شرایط کرونایی چه تغییراتی در مدیریت ناحیه ایجاد کرده است؟

قاعداً با شیوع ویروس کرونا شهرداری هم ملزم به رعایت پروتکل‌های ابلغی است و چون حوزه خدمات شهری ارتباط تنگاتنگی در کنترل این ویروس دارد ما حتی پرکارتر هم شده‌ایم. جمع‌آوری زباله، رفت و روب‌های شهری، رسیدگی به اماکن عمومی مثل ایستگاه‌های اتوبوس و بوستان‌ها، فعالیت گروه‌های شست‌وشو و ضدعفونی‌کننده حجم کاری‌شان بیشتر از قبل شده است.

این ناحیه، ۲ بافت شهری و سنتی دارد. برای مدیریت شهری و انجام اقدامات با مشکل مواجه نمی‌شوید؟

تقریباً ۷۰ درصد ناحیه را شهرک‌های محلاتی، قائم، لاله، کوثر و آتی‌ساز تشکیل داده‌اند و بافت سنتی آن مربوط به محله سوهانک است و معمولاً محله سوهانک به دلیل تردد‌های غیرمحلّی برای اجرای طرح‌های فرهنگی، پابلوت در نظر گرفته می‌شود. خوشبختانه فعالیت در ناحیه مانند هر سال با روند خوبی در حال انجام است و پروژه‌های در اولویت در ناحیه بهسازی شبکه روشنایی خیابان‌های ناحیه و عملیات بهسازی و ایجاد گسترش فضای سبز رفیوژ فضای سبز بلوار ارتش با کاشت ۴ هزار اصله درخت‌های شهری گلدار باگونه توری است که تا پایان سال انجام خواهد شد.

فرهنگسراها

بازارچه سنتی

فرهنگسرای ملل

فرهنگسرای ملل روزهای پنجشنبه و جمعه هر هفته میزبان هنرمندان و شهروندان در بازارچه سنتی هنر است. «هریم صالحی» مدیر روابط‌عمومی فرهنگسرا با بیان این خبر گفت: «هدف از برپایی بازارچه هنرهای خانگی و دستی عرضه انواع محصولات صنایع‌دستی هنرمندان منطقه شامل زیورآلات، تابلوهای هنری، سوغات استان‌ها، انواع سنگ‌های تزئینی و دکوراتیو است.» بازارچه ایوان هنر در ایوان فرهنگسرا ساعت ۹ تا ۲۰ روزهای پایان هفته با رعایت فاصله‌گذاری اجتماعی و پروتکل‌های بهداشتی برپا می‌شود.

شاهنامه خوانی

نشست‌های کتابخوانی و شاهنامه‌خوانی فرهنگسرای فشم در ایام همه‌گیر شدن ویروس کرونا در فضای مجازی برگزار می‌شود. این نشست‌ها و جلسه‌های هم‌اندیشی با هدف تبادل اطلاعات و به اشتراک گذاشتن تجربیات با حضور شاعران و دوستان اهل ادبیات، برگزار می‌شود. علاقه‌مندان برای کسب اطلاعات بیشتر می‌توانند با فرهنگسرای فشم به شماره ۴۵۳۵-۲۶۵۰ تماس بگیرند.

مسابقه «حماسه حسینی»

کتابخانه داودیه به مناسبت اربعین حسینی مسابقه کتابخوانی با عنوان «حماسه حسینی» را برگزار می‌کند. «شیوا علی عسگری» مدیر کتابخانه داودیه با بیان این خبر گفت: «هدف از برپایی این مسابقه ترویج فرهنگ کتاب و کتابخوانی و گسترش و تعمق شناخت شهروندان از الگوهای دینی است. علاقه‌مندان می‌توانند کتاب حماسه حسینی شهید مرتضی مطهری را مطالعه کنند و از ۷ تا ۱۷ مهر ماه طی ۱۰ روز به سؤالات مسابقه در صفحه اینستاگرام کتابخانه به نشانی library_davoodiyeh پاسخ دهند.

روزنه‌های زندگی

سلسله کلیپ‌های آموزشی، انگیزشی و روان‌شناسی از مجموعه تولیدات تصویری هر هفته در فضای مجازی فرهنگسرای ابن‌سینا منتشر می‌شود. «سارا هوشمند» مدیر روابط‌عمومی فرهنگسرای ابن‌سینا با اعلام این خبر گفت: «این کلیپ‌ها با هدف پیشگیری از شیوع ویروس کرونا به‌صورت مجازی در کانال تلگرامی فرهنگسرا منتشر می‌شود. هر هفته یک کلیپ با موضوعات مختلف با حضور خلیل سیدزاده روان‌شناس به همراهان و اعضای فرهنگسرای ارائه می‌شود.» اهالی برای دریافت این کلیپ‌ها و کسب اطلاعات بیشتر می‌توانند با واحد آموزش فرهنگسرای ابن‌سینا به شماره ۸۸۳۰۱۸۸۰ تماس بگیرند.

گردشگری

دریاچه هنر؛ پاتوق ورزشکاران و دوستداران کتاب

تهران با همه جاذبه‌های طبیعی گردشگری در گوشه و کنارش جاذبه‌های دست ساخته‌ای هم دارد. مثل دریاچه هنر که در حدفاصل باغ هنر، باغ نمایش و باغ کتاب ساخته شده است. مسیر گذر فرهنگ، این ۳ مجموعه را به هم متصل می‌کند و در نهایت به میدان فرهنگ در اراضی عباس‌آباد می‌رسد. این گذر از روی دریاچه عبور می‌کند که قسمت شرقی آن باغ کتاب، کتابخانه ملی و قسمت غربی آن باغ هنر و باغ نمایش است. سکوت و هوای خوش عصرگاهی دریاچه بهترین گزینه انتخابی ورزشکاران و دوستداران کتاب است. معمولاً ورزشکاران حرفه‌ای به‌صورت انفرادی در حال پیاده‌روی و دویدن و تمرینات تخصصی هستند. این دریاچه حدود ۸ هزارمترمربع مساحت دارد. برای رفتن به این دریاچه باید به مجموعه گردشگری، فرهنگی عباس‌آباد در بزرگراه حقانی بروید.

